

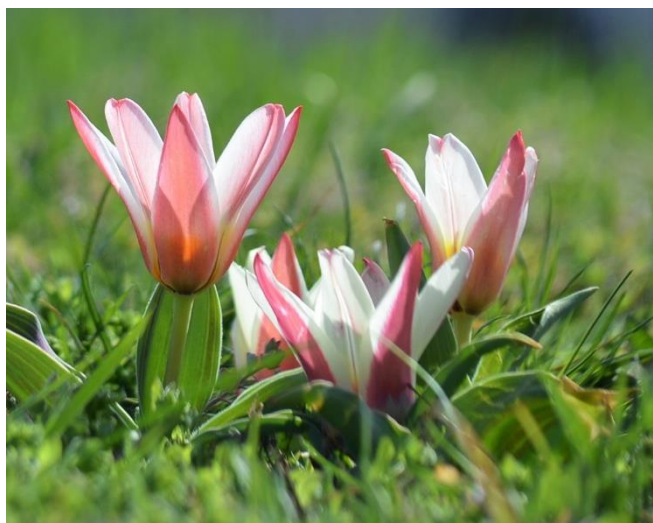
STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

DUBEN 2021

ČÍSLO 87

Jaro v našem parku

Úvodník

Vážení spoluobčané,
počátkem letošního měsíce dubna se zdá, jako by zima stále ještě nechtěla předat svou moc nastupujícímu jaru. Střídající se teplejší dny jsou často nahrazovány chladným obdobím s nočními teplotami pod bodem mrazu, výjimkou nejsou ani sněhové přeháňky a silný studený vítr, které již nebývají v posledních letech zrovna typické pro toto

roční období. Teplejší období však zcela určitě na sebe nedá dlouho čekat. Pozdní nástup jara, který o několik dnů posunul počátek vegetačního období, nám paradoxně pomůže při realizaci výsadby veřejné zeleně, především finančně největšího projektu obce Starovičky v poslední době, a tím je akce s názvem Založení vybraných krajinných prvků v k.ú. Starovičky, se kterou bych Vás chtěl v dnešním úvodníku podrobněji seznámit. Předpokládané celkové zdroje financování dle projektovaného rozpočtu byly 26 613 tis. Kč, ve výběrovém řízení, jehož se účastnilo 7 uchazečů, se podařilo snížit cenu na 24 572 tis. Kč. Předpokládaná výše vlastních zdrojů obce je cca 2 800 tis. Kč, tedy 11,4 % celkových výdajů, ostatní náklady budou financovány z podpory Státního fondu životního prostředí. Nejvýhodnější nabídku předložila firma Kavyl s.r.o. Mohelno, která byla zároveň vybrána za zhotovitele projektu.

Výsadba zeleně bude probíhat na plochách, které byly pro tento účel vyčleněny při komplexních pozemkových úpravách, převážně v lokalitě mezi železničním koridorem a komunikací III/4203 ve směru na Šakvice, tedy v jihozápadní části katastrálního území. Jedná se o 1 nadregionální biokoridor, 5 lokálních biokoridorů a 8 plošných interakčních prvků na celkové ploše výsadby 20,6 ha. Výsadby jsou koncipovány jako mozaika dřevinných a travobylinných skupin. Dřeviny budou vysazeny ve dvou velikostech – vzrostlé alejové a solitérní stromy podél plánovaných polních cest a dále pak množství převládající výsadby lesnických sazenic stromů v oplocenkách. K tomuto rozdílnému způsobu výsadby přistoupili projektanti akce jednak z důvodu ceny, kdy je lesnická výsadba podstatně levnější, potom také z důvodu zálivky, kdy by nebylo možné v suchém období dostatečně zalévat všechny stromy, pokud by byly vysazeny jen jako vzrostlé a poslední důvod je ten, že se lesnická výsadba lépe ujímá a má větší přírůstky oproti alejovým stromům, které většinou první dva roky po výsadbě pouze posilují kořenový bal a mají také vysoké procento úhynu sazenic. Pro výsadbu byly navrženy geograficky původní a stanovištně vhodné druhy. Stromy tvoří 59 % vysazovaných dřevin, z nichž je 10 druhů okrasných a 2 druhy ovocné, keře tvoří zbylých 41 % a jsou zastoupeny 11 druhy. Celkem je k výsadbě navrženo 10 173 ks stromů, z toho 342 vzrostlých a také 7 112 ks keřů. Na celé ploše budou založeny zároveň 3 druhy travnatých ploch – první je krajinný trávník, který bude plnit pouze dočasnou funkci s úkolem zabránit zarůstání meziřadí sazenic, další druhově pestrý trávník s bylinami do sucha s vyšším podílem bylin (15%) a jetelovin (5%), a posledním druhem je krajinný trávník s bylinami, kde podíl bylin a jetelovin tvoří jen 3%. Dle harmonogramu by měla být výsadba vzrostlých stromů provedena do konce června, ostatní výsadby pak do poloviny listopadu 2021. Do konce roku 2023 bude zhotovitel také provádět následnou péči, která se sestává ze zálivky, prořezávky lesnických sazenic, pletí, kosení meziřadí a kosení travních porostů.

Věřím, že snahu zastupitelstva obce o zlepšení životního prostředí v našem bezprostředním okolí ocení jak současná generace občanů, kdy bude mít výsadba okamžitý optický efekt rozdělením velkých ploch orné půdy do menších bloků, tedy funkci krajinnotvornou, tak i generace mladší, kdy vzrostlé stromy a keře budou v průběhu let postupně naplňovat svou funkci ekologické stability krajiny a zvýšení biodiverzity území.

Vladimír Drbola
starosta obce

Dotace

1. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů JmK na pořízení zásahových oděvů a vybavení. Jedná se o projekt „**Starovičky – doplnění výstroje a výzbroje zásahové jednotky SDH**“. Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 202 tis. Kč, požadovaná dotace 100 tis. Kč, tj. 49,5 % nákladů.
2. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z Programu rozvoje venkova JmK na osazení venkovních žaluzií do oken jižní strany budovy ZŠ a MŠ Starovičky. Jedná se o projekt „**Starovičky – žaluzie do oken ZŠ a MŠ Starovičky**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 300 tis. Kč, požadovaná dotace 150 tis. Kč, tj. 50 % nákladů.
3. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora sportu v JmK na rekonstrukci laviček pro diváky podél fotbalového hřiště. Jedná se o projekt „**Starovičky – rekonstrukce laviček sportovního areálu**“. Žadatel: Tělovýchovná jednota Starovičky z.s. investiční projekt 223 tis. Kč, požadovaná dotace 122 tis. Kč, tj. 54,8 % nákladů.
4. V měsíci lednu byla podána žádost o dotace ze Státního fondu životního prostředí – Národní program ŽP, na výsadbu 11 ks solitérních stromů vč. zavlažovacích vaků v okolí ulice Příční. Jedná se o projekt „**Výsadba stromů v obci Starovičky**“. Žadatel: Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 113 tis. Kč, požadovaná dotace 94 tis. Kč, tj. 82,5 % nákladů.
5. V měsíci březnu byla podána žádost o dotace ze Státního fondu životního prostředí – Národní program ŽP, na výsadbu 28 ks alejových stromů vč. zavlažovacích vaků u dálnice D2 podél katastrální hranice s Velkými Pavlovicemi. Jedná se o projekt „**Výsadba dřevin v lokalitě Pod Novými horami v k.ú. Starovičky**“. Žadatel: Žadatel: Základní škola a Mateřská škola Starovičky, neinvestiční projekt 260 tis. Kč, požadovaná dotace 190 tis. Kč, tj. 73 % nákladů.
6. Obec Starovičky obdržela dotaci ze SFŽP – Národní program ŽP na výsadbu 11 ks solitérních stromů vč. zavlažovacích vaků v okolí ulice Příční. Jedná se o projekt „**Výsadba stromů v obci Starovičky**“. Žadatel: Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 113 tis. Kč, získaná dotace 94 tis. Kč, tj. 82,5 % nákladů.

Výsadba stromů u dálnice

V lokalitě u dálnice pod Novými horami podél hranice katastru s Velkými Pavlovicemi by mělo být na podzim vysazeno 28 stromů v rámci dotace Národního programu Životního prostředí, žádost o dotaci byla podána prostřednictvím ZŠ a MŠ Starovičky. Skladba stromů – lípa srdčitá, třešeň ptačí a javor babyka. Ve stejné lokalitě byla uložena obecním úřadem Starovičky náhradní výsadba 20 ks stromů stejného druhového složení společnosti Ředitelství silnic a dálnic jako náhrada za stromy, které budou pokáceny v rámci stavby protihlukové stěny. Realizace této etapy se předpokládá bezprostředně po dokončení stavby, tedy v roce 2023. Na místě výsadby je nyní neupravený terén s neudržovaným oplocením podél zpevněné polní cesty, ten bude ještě nutné do zahájení výsadby upravit.

Výsadba stromů v extravilánu obce

V měsíci dubnu bude zahájena výsadba zeleně v celém katastru obce po pozemkových úpravách v celkové ceně 24,5 mil. Kč. Nejvhodnější nabídku podala firma Kavyl s.r.o. Mohelno. Podrobnosti jsou uvedeny v úvodníku zpravodaje.

Úprava veřejného prostranství

V průběhu období únor - duben byla provedena úprava okolí nově vybudovaného workoutového hřiště u Luže. Jedná se o ohraničení obložkové dopadové plochy dřevěnými kulatinami, odstranění náletových dřevin, přesunu suchého WC na nové místo a konečnou úpravu a urovnání terénu se založením trávníku. Podobné úpravy proběhly také v okolí rozhledny, kdy byla opravena, natřena a znovu osazena původní informační tabule s nově vyrobeným infopanelem a upraven okolní terén včetně založení trávníku. Práce provedli pracovníci obce.

Mobiliář u rybníčku Luža

V měsíci březnu byla osazena nová kovová pozinkovaná lávka přes svodný příkop k rybářskému srubu u Luže. Lávku vyrobila firma Antir plus s.r.o. Sedlec, betonové základy zhotovili pracovníci obce. Dále byla osazena nová elektroměrová plastová skříňka a opraveno přívodní vedení nízkého napětí k rybářskému srubu. Elektroinstalační práce provedl p. Roman Vejvančický, Starovičky. V měsíci dubnu byly zakoupeny 4 lavice z betonových prefabrikátů s dřevěnými rošty, které budou osazeny na březích rybníčku, další 2 lavice a odpadkový koš budou situovány u workoutového hřiště.

Dopravní značení

V měsíci březnu bylo na podnět občanů umístěno u výjezdu z obce u dálničního podjezdu ve směru na Velké Pavlovice dopravní značení označující začátek a konec obce. Na této komunikaci je od podzimu minulého roku, kdy byla nově zpevněna, zvýšený provoz osob-

ních automobilů, které poměrně často jedou nepřiměřenou rychlostí. Jedná se tak o odezvu na nastalou situaci s cílem snížit riziko možných kolizí motorových vozidel s cyklisty nebo chodci, především s ohledem na zvýšený pohyb dětí v blízkosti workoutového hřiště a klidové zóny rybníčku. Dopravní značení osadili pracovníci obce.

Vyvýšené záhony ZŠ

V měsíci dubnu provedli pracovníci obce sestavení vyvýšených záhonů za školou, které budou sloužit pro pěstování rostlin žáky ZŠ a MŠ Starovičky. Záhony z recyklovaného plastu výšky 80 cm byly zakoupeny již v loňském roce, na podnět ředitelství školy byly rozděleny na maximální výšku 40 cm tak, aby se mohly pěstování účastnit i děti mateřské školy. Vznikly tak celkem 4 záhony o celkové ploše 12 m².

Úprava prostoru obslužné kostkové komunikace

Po zkušenostech z loňské dopravní situace v naší obci v souvislosti se zvýšeným provozem osobních automobilů v období „levandulové sezóny“ a s připomínkami občanů se zastupitelstvo obce rozhodlo upravit plochu obslužné kostkové komunikace u výjezdu z obce ve směru na Hustopeče, rozšířením a zpevněním krajnice tak, aby zde bylo možno parkovat osobní automobily formou oboustranného podélného stání v maximálním počtu. Zároveň byla provedena úprava zeleně přilehlé meze. Práce provedli pracovníci

obce ve spolupráci s Klas-družstvem Starovičky. V období největšího náporu parkujících vozidel, tj. červen – srpen, se předpokládá forma placeného parkování, které budou obsluhovat brigádně 2 pracovníci. Komunikace bude v této době provozována jako jednosměrná, soupravy malých traktorů místních občanů by měly projíždět po souběžné polní cestě nad mezí oběma směry. Po konzultaci s Policií ČR a souhlasu Odboru dopravy MěÚ Hustopeče bude zároveň osazeno nezbytné trvalé i přenosné dopravní značení. Parkování ve vedlejší sezóně, tedy září – květen bude bezobslužné a zdarma. Tento krok si klade za cíl předejít kolizním situacím, které v lokalitě vznikaly při neřízeném parkování a zajistit bezproblémovou dopravní obslužnost komunikace s maximální parkovací kapacitou. Veškeré náklady spojené s úpravou plochy, dopravním značením i provozem by měly být pokryty i s poměrně velkým ziskem z výběru parkovného.

Klimatizace ČOV

V měsíci dubnu byla osazena v místnosti dmychárny budovy ČOV nástěnná klimatizace, která má za úkol snížit teplotu v místnosti, kde jsou osazena dmychadla biologické aktivační nádrže generující velkou tepelnou energii a zároveň výraznou hlukovou zátěž. Dosud byla místnost chlazena ventilátorem a většinu sezóny také přirozeným větráním otevřenými okny, což však mělo za následek zvýšenou hlukovou zátěž pro okolní rodinné domy. Osazení klimatizace bylo upřednostněno před stavbou stěny z akustických panelů nebo vzduchotechniky s výkonnými ventilátory z důvodu součtu nízké pořizovací ceny a plánovaných provozních nákladů. Práce provedla firma Klimatizace Břeclav s.r.o. Brno.

Noční nasvětlení kostela

Počátkem měsíce dubna byla provedena výměna 2 ks halogenových reflektorů použitých pro noční nasvětlení kostela za LED reflektory z důvodu úspory elektrické energie. Původní příkon halogenových svítidel byl 800 W, příkon nových svítidel 196 W. Práce provedla firma Elektroinstalace Peter Havelka Velké Pavlovice.

Poděkování

Obec Starovičky děkuje firmě Mazůrek-Trans s.r.o. Starovičky za bezplatně provedené práce hydraulickým nakládacím jeřábem při osazení ocelové lávky a vyprošťovacích pracích smykového nakladače.

Recyklace baterií

Do sběrných nádob v obci Starovičky jsme v roce 2020 vytřídili 26 kg použitých baterií. Od neziskové společnosti ECOBAT, která zajišťuje sběr a recyklaci baterií v České republice, jsme za naši činnost obdrželi OSVĚDČENÍ O PŘÍNOSU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Děkujeme všem, kteří se do sběru zapojili.

A proč vůbec třídíme baterie?

Pokud by baterie skončily v běžné popelnici, putovaly by na skládku nebo do spalovny. V obou případech by se z nich uvolňovaly škodlivé látky, včetně těžkých kovů. Ty by pak znečišťovaly ovzduší, půdu, podzemní a povrchové vody. Když baterie odnesete na sběrná místa, předcházíte těmto škodlivým procesům, které se negativně podepisují nejen na přírodě, ale i na našem zdraví. Zároveň díky recyklaci získaným druhotným surovinám šetříme nerostné zdroje a nemusíme životní prostředí zatěžovat další těžbou.

Podle statistik společnosti ECOBAT ročně v České republice vytřídíme zhruba 45 procent baterií, které se dostanou do oběhu. To je necelá polovina. Jde přibližně o 1 700 tun. Z toho vyplývá, že kolem 2 100 tun baterií končí neznámo kde. Vedle rozumné spotřeby baterií je proto nezbytné, aby lidé vybité baterie odnášeli na sběrná místa. Má to velký smysl. Vždyť prostřednictvím recyklace jsme schopni ze 100 kilogramů baterií získat 65 kilogramů kovonosných surovin, které znovu slouží lidem k užtku.

Například z tužkových baterií získáváme recyklací ocel, zinek, mangan, nikl a měď. Z dalších typů baterií také olovo, kadmium, kobalt a stříbro. Tyto suroviny pak využíváme k výrobě nových produktů využitelných například ve stavebnictví, dále při výrobě popelnic, okapů, ale třeba i kosmetiky, šperků nebo i hudebních nástrojů. Každý máme možnost volby – chovat se zodpovědně a dát použitým bateriím šanci na „druhý život“, aby nám suroviny z nich po recyklaci znovu sloužily, nebo to prostě neřešit. Jsme rádi, že také touto cestou můžeme přispět k ochraně životního prostředí. Z baterií, které byly v loňském roce u nás vybrány bylo recyklací získáno 17 kg kovonosných surovin. Každá vytříděná baterie se počítá. Děkujeme, že pomáháte i tímto způsobem chránit životní prostředí.

Sběrnou nádobu, do které můžete odevzdávat použité baterie, najdete na sběrném dvoře a ve vestibulu obecního úřadu ve Starovičkách.

Více informací si můžete přečíst na www.ecobat.cz nebo na FB profilu ECOCHEESE.

Zdroj Ecobat s.r.o.

Text / foto: VD

Odpadové hospodářství

svoz odpadu

svoz bioodpadu

květen

středa 5. 5. 2021

čtvrtek 6. 5. 2021

středa 19. 5. 2021

čtvrtek 20. 5. 2021

červen

středa 2. 6. 2021

čtvrtek 3. 6. 2021

středa 16. 6. 2021

čtvrtek 17. 6. 2021

středa 30. 6. 2021

V SOBOTU 1. 5. A 8. 5. 2021 BUDE SBĚRNÝ DVŮR ZAVŘENÝ!!!

(HK)

Z OKOLÍ STAROVIČEK bylo při jarním úklidu posbíráno celkem 60 pytlů odpadu!

(Foto: TD)

BIO = EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ + TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ

V loňském roce jsem měla možnost zhlédnout přednášku o ekologickém zemědělství. Velice mě zaujala a zcela změnila můj pohled na vše BIO (k němu jsem měla kladný vztah i před tím). Také jsem musela zpracovat práci na toto téma a jelikož byl 22. dubna Den Země, rozhodla jsem se, uveřejnit tento příspěvek ve zpravodaji.

Trvale udržitelný rozvoj – je takovým rozvojem, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplňovat potřeby své

Ekologické zemědělství

- nezatěžuje životní prostředí, nezvyšuje riziko kontaminace potravního řetězce, nepoužívá pesticidy, minerální hnojiva, GMO
- zachovává/zlepšuje úrodnost půdy, kvalitu vod a podporuje biodiverzitu
- je řešením následujících problémů v krajině: snížení kvality půdy, zajišťuje produkci kvalitních bioproduktů a následných biopotravin, nízká retence vody v krajině, zhoršená kvalita vod, pokles druhové rozmanitosti
- využívá lokální a obnovitelné zdroje
- zajišťuje produkci kvalitních bioproduktů a biopotravin

Ekologický chov zvířat

- dbá na životní podmínky a přirozené potřeby zvířat, zajišťuje venkovní pastvy, přístup k výběhům, volné ustájení s dostatečným prostorem
- zlepšuje zdraví zvířat, dbá na prevenci onemocnění, snižuje stres, choroby
- zajišťuje produkci kvalitních bioproduktů a biopotravin

CERTIFIKOVANÁ BIOPOTRAVINA/BIOPRODUKT

Tzv. Evropský list (obrázek napravo) je povinným označením biopotraviny pocházející z certifikovaného ekologického zemědělství, zaručuje jeho pravost a poctivost.

Produkt označený jako

bio-, který nemá na obalu tzv. Evropský list, není biopotravinou!!!

Příklad velkochovu a ekologického zemědělství - porovnání chovu kuřete

Běžný chov – vyšlechtěná rychle rostoucí plemena, velmi výživné krmivo s vysokým obsahem bílkovin, minimální prostor, aby kuře nevynakládalo energii do pohybu, ten mu dost dobře neumožňuje ani vyšší podíl prsní hmoty – ztížený pohyb, převažování dopředu, světlo až 21 hodin denně, porážka za 35 dnů

Ekologický chov – přístup k venkovním výběhům – uspokojování přirozených potřeb, např. vyhledávání potravy, hrabání, popelení, max. 16 hodin světlo, 8 hodin tma, certifikované krmivo z ekologického zemědělství, nižší podíl prsní svaloviny, vyšší podíl stehen a křídel, porážka nejméně za 81 dnů, tužší, šťavnatější, vyzrálější maso

Mnoho spotřebitelů si našlo přirozenou cestu k biopotravinám. I když jejich důvody mohou být různé. Jedni si jdou pro jednoznačně

zdraví prospěšné potraviny, které nejsou kontaminovány látkami zatěžující lidský organismus a další faktory související s jejich vznikem – pěstováním, výrobou je nezajímají (vůbec o nich nepřemýšlí). Druzí jdou podpořit konkrétního výrobce potravin, který může být spjat s jejich regionem, okolím, s místem, ve kterém žijí nebo přímo svého výrobce kamaráda/souseda. Další skupinou mohou být spotřebitelé, kteří našli v biopotravinách mnohem hlubší význam související s trvale udržitelným rozvojem, kdy jsou půda, a životní prostředí vůbec, považovány za největší bohatství člověka, k nimž i tímto způsobem přistupují a snaží se k nim chovat, tak aby sloužily stejným způsobem jako dnes dalším, budoucím generacím. Biopotraviny pocházející z živočišné produkce zaručují, že zvíře bylo chováno způsobem, který zajišťuje jeho přirozené životní podmínky (např. pastva, celoroční přístup k volnému výběhu, život ve skupinách), je uplatňováno etické chování. Smyslem ekologického zemědělství, jež nám poskytuje biopotraviny, je také přirozený koloběh živin na jednom místě, kde platí, že co si vypěstujeme, využijeme jako krmivo, a živiny, které jsme půdě tímto způsobem odebrali, jsou v uzavřeném koloběhu hospodaření opět vráceny do půdy formou organického hnojiva (= nejpřirozenější hnojivo pro půdu).

Podle statistik Ministerstva zemědělství se počty registrovaných ekologických zemědělců každoročně zvyšují. S tím souvisí zvyšující se počet výrobců a distributorů biopotravin. Zvětšuje se nabídka sortimentu. Přesto ve spotřebě biopotravin značně zaostáváme za západními státy. Zde se projevuje nejen neznalost souvislostí, které jsou s bio spojeny – např. péče o životní prostředí, zajištění životní pohody zvířat, ale rozhodujícím ukazatelem je stále cena. Ekologické zemědělství neprodukuje kvantitu, ale kvalitu. Pro farmáře je nutné zajistit ziskový chod farmy, finančně zajistit své zaměstnance, svou rodinu, tzn. v cenové relaci nemůže soupeřit s konvenčními výrobky.

V obchodech jsou biopotraviny snadno dohledatelné díky povinnému logu tzv. Eurolistu na obalech výrobků. Toto logo nám zaručuje jistotu, že se jedná o poctivý biovýrobek. Vždyť každoroční kontroly registrovaných subjektů, i ty namátkové, jsou rok od roku četnější, což spotřebitelům zaručuje pravost a kvalitu biopotravin. V případě nedodržení podmínek, které stanovuje platná legislativa, by sankce, odebrání certifikátu apod. bylo pro podnikající subjekt zcela likvidační. Proto certifikovaný ekologický subjekt, který produkuje a vyrábí potraviny, produkuje a vyrábí poctivé biopotraviny.

Pavína Prátová

Pohádka o království, které si přestalo vážit toho nejcennějšího, co mělo

Kdysi dávno žila byla česká půda, která produkovala české rostliny, ty sloužily jako zdroj potravy nejen českým lidem, ale i českým kravičkám, českým prasátkům... Zvířátka si nenechávala užitek z půdy a ze samotných rostlin jen pro sebe, ale přirozeně jej půdě vracela zpět v podobě českého hnoje. A půda dala zase na oplátku zvířátkům potravu a to se dělo pořád dokola. I lidé jí vraceli její užitek a náležitě se o ni starali a vážili si jí. Věděli, že půda je nad zlato. V těch dávných dobách byla půda šťastím bez sebe, protože jí k životu nic nechybělo. Měla stálý přísun kvalitních živin a radost z toho, že je užitečná svým pánům. (pokračování na str. 19)

Usnesení č. 16/2021

ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 25. 2. 2021 v 18:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 1/2021.
3. ZO **schvaluje** Nájemní smlouvu sportovního areálu s Tělovýchovnou jednotou Starovičky z.s., IČ: 46214933. Jedná se o nemovitosti ve sportovním areálu. Na pozemku p.č. 345/3 se nachází fotbalové hřiště s příslušenstvím, dětské hřiště a tenisový kurt. Z pronájmu bude vyjmuta plocha dětského hřiště, víceúčelového hřiště a chodníku pro pěší velikosti 1500 m². Na pozemku p.č. 457 se nachází budova sportovních kabin s ubytovnou. Nájemné se stanovuje ve výši 12 000,- Kč/rok. ZO **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
4. ZO **schvaluje** záměr pronájmu (pachtu) pozemku p.č. KN 3873 o výměře 80 m².
5. ZO **schvaluje** Smlouvu o příspěvku na spolufinancování sítě sociálních služeb obcí s rozšířenou působností Hustopeče na dobu neurčitou a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
6. ZO **schvaluje** záměr prodeje části pozemků p.č. 3627 a 3628 pod novým označením p.č. 3628/2 dle geometrického plánu č. 833-258/2020 v k.ú. Starovičky.
7. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč na finanční zajištění hudebního festivalu dechových hudeb a folklorních tradic „Dechovka pod Pálavou“ konaného dne 27. června 2021 v obci Starovičky spolku DH Palavanka, IČO 22627175. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč na zajištění provozu a běžných výdajů spolku DH Palavanka, nutné opravy (odborné) ozvučovací techniky, doplnění stojanů, pořízení nového materiálu, doplnění komponentů do ozvučovací techniky, finanční zajištění festivalu „Dechová hudba pod Pálavou“ spolku DH Palavanka, IČO 22627175. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
c) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 20 000,- Kč xxxxx na úhradu části nákladů na náboje určené pro přípravu na závodní sezónu 2021. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
d) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 20 000,- Kč pro TJ Starovičky, IČO 462 14 933 na údržbu a provoz sportovního areálu (hřiště, kabiny). ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
8. ZO **schvaluje** Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene distribuční soustavy kabelového vedení NN za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Starovičky, příp. NN, Hands s.r.o., č.p. 274“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na pozemku p.č. 595/1, ostatní plocha o výměře 16272 m² ve prospěch distributora elektrické energie. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně za jednorázovou náhradu v celkové výši 1000,- Kč bez DPH. K této částce bude připočtena platná sazba DPH. Dále ZO **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
9. ZO **schvaluje** prominutí nájmu – Pivnice u Kalicha, IČO 75307341 po celou dobu trvání legislativních omezení a protiepidemiologických opatření COVID-19 vč. měsíce ledna 2021.
10. ZO **schvaluje** zavedení do majetku obce Starovičky památník I. světové války ve Starovičkách ve výši 1,5 mil. korun.
11. a) ZO **neschvaluje** prodej pozemku p.č. 609 v k.ú. Starovičky.
b) bod zrušen
c) ZO **souhlasí s** snížením obručníků v délce 5 m před pozemkem parc. č. 474 z důvodu vjezdu na uvedený pozemek.
d) ZO **souhlasí s** cenovou nabídkou na zhotovení ocelové pozinkované lávky u rybníčku Luža v délce 5 m, šířky 1 m z nosných profilů U 160 mm včetně zábradlí, protiskluzových pororostů, dopravy a montáže. Nejvýhodnější nabídku předložila firma ANTIR Plus, s.r.o. Sedlec za cenu 48 037,- Kč vč. DPH.
e) ZO **nesouhlasí s** předloženým stavebním záměrem „RODINNÝ DŮM – nástavba a stavební úpravy“, č. zak. 31/2019, projektant Ing. Václav Cichra Hustopeče, investorů xxxxx.
f) ZO **souhlasí s** osazením projektované multifunkční budovy se třemi nadzemními podlažními v k.ú. Starovičky na parc. č. 4355, 4383. Pro stavební řízení však bude zapotřebí požádat o změnu Územního plánu Starovičky, protože ten dosud umožňuje v předmětné lokalitě stavbu budov pouze se dvěma nadzemními podlažními.
g) ZO **souhlasí s** cenovou nabídkou na dodávku systému měření průtoku odpadních vod z dešťové zdrže na ČOV Starovičky ve výši 116 595, 60 vč. DPH.
h) ZO **pověřuje** starostu obce jednáním s vedením KLAS družstva Starovičky a souhlasí se směnou pozemků 1:2 pro výsadbu zeleně u trati včetně podmáčených pozemků podél komunikace III/4203, které není možno zemědělsky obdělávat a obec by mohla na pozemcích vysázet zeleň.
ch) ZO **schvaluje** odkoupení pozemků p.č. 987/59 o výměře 2184 m² a 987/60 o výměře 5045 m² za max. cenu 23,- Kč/m². ZO **pověřuje** starostu dalším jednáním a podpisem smlouvy.
i) ZO **schvaluje** odkoupení části pozemku p.č. 781/1 o výměře cca 3 m², přesná výměra bude stanovena na základě geometrického plánu. ZO **pověřuje** starostu dalším jednáním a podpisem smlouvy.

Ve Starovičkách 4. 3. 2021

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbola
starosta

Z naší školky

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Distanční výuka v MŠ

Od 1.3. nám vláda opět uzavřela nejen základní školy, ale i mateřské školy. Co to pro nás znamenalo?

Děti v Zelené třídě - předškoláci mají povinnou předškolní výchovu, tudíž dostávaly úkoly na celý týden. Každé dítě mělo svoji složku, v které si zadané úkoly vyzvedlo v pondělí a splněné je opět vrátilo na dané místo. Pokyny k úkolům měli děti i rodiče na webových stránkách školy. Do distanční výuky byly zapojeny i starší děti z Červené třídy. I když pro ně byly úkoly dobrovolné, většina je plnila, za co je chválíme.

Putování za velikonočním zajíčkem

Na Zelený čtvrtek jsme pro děti a rodiče připravily zábavné dopoledne s plněním úkolů. Rodiče dostali mapu trasy katastru obce, podle které se vydali a hledali zadané úkoly. Děti se procvičily v řešení hádanek, hodu na cíl, počítání vajíček, prostorové orientaci, hledaly vajíčko se svým jménem, kreslily klacíkem geometrické tvary, zdolávaly průlezk, společně si přečetli obrázkovou pohádku, zazpívali si písničku, zaskákali panáka.

Za splnění úkolů je na konci trasy čekalo překvapení v podobě hledání pokladu. Počasí nám přálo a doufáme, že si rodiče i děti společný den pěkně užili a zpestřili si předvelikonoční čas.

(Nov)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Inspekce

Dne 1. a 2. února 2021 proběhla na naší škole inspekce ze strany České školní inspekce. V rámci inspekční činnosti bylo zjišťováno, jak škola naplňuje podmínky stanovené pro distanční výuku, soulad výuky se školním vzdělávacím programem, rozvržení výuky do jednotlivých dnů, četnost vyučovacích hodin, prolínání výchovných předmětů v předmětech vzdělávacích a celkový proces vedení a řízení všech částí pedagogického procesu při distanční výuce.

Při závěrečném hodnocení jsme všechny byly potěšeny, hodnocením, protože naše distanční výuka byla hodnocena jako na velmi dobré úrovni. V 1. ročníku, který byl pro děti v tuto dobu nejnáročnější, bylo v distanční výuce obzvlášť kladně hodnoceno natáčení videí pro žáky paní učitelkou Mgr. Bajkovou. V ostatních ročnících byla velmi dobře hodnocena práce v aplikaci TEAMS – sdílení materiálů, sdílení plochy, využívání aplikace on-line učebnice a další. Inspekce zvlášť dobře hodnotila dělení žáků jednotlivých ročníků na skupiny a zadávání samostatných úkolů a aktivit pro žáky a také poskytování zpětné vazby žákům. Kladně inspektorky hodnotily i zapojení našich asistentů do výuky, které napomáhalo při zvládání náročnosti učiva u žáků, kteří potřebovali individuální přístup a větší aktivizaci z naší strany. Na tyto žáky se pamatovalo i při rozvržení hodin.

Kladnou odezvu máme naštěstí nejenom ze strany ČŠI, ale i ze strany některých rodičů, kteří nám průběžně psali dotazy a přidali i slova chvály a vděku za práci, kterou jsme se snažily odvádět.

Veškerou naši činnost jsme pravidelně vyhodnocovaly a na společných poradách hledaly cesty, jak zabezpečit co nejlepší a nejpestřejší výuku pro žáky.

(Kolektiv učitelek ZŠ)

Ve 4. ročníku se „soptilo“

Žáci 4. ročníku v předmětu Přírodověda dostali za úkol nasimulovat výbuch sopky. Stačilo k tomu pár věcí – jar, prášek do pečiva, potravinářské barvivo a ocet.... Nejenomže si děti vyzkoušely pokus, ale celý pokus si i odprezentovaly a zdokumentovaly. Video si můžete prohlédnout na webových stránkách školy v záložce 4. ročník.

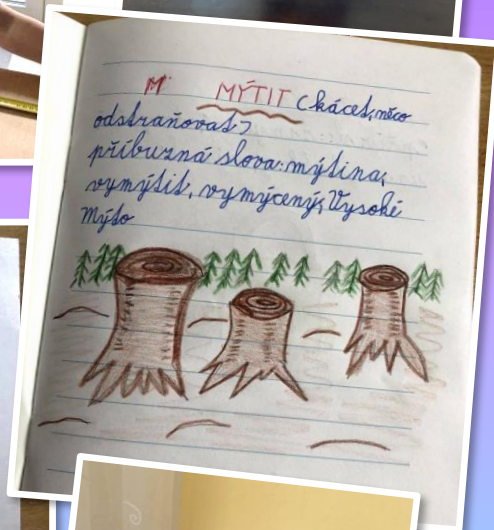
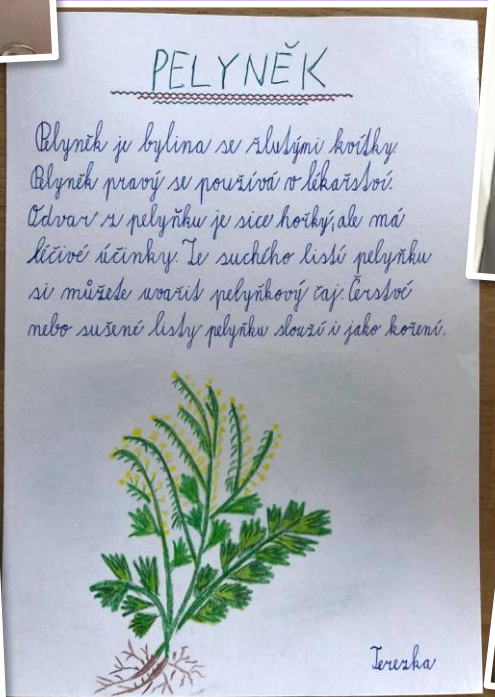

Jarní tvoření ve 4. ročníku

Snažili jsme se doma při distanční výuce přivítat jaro. V přírodovědě, jsme si něco řekli o jarní rovnodennosti, o významu velikonocných svátků, zvycích a tradicích a snažili jsme se vyrobit "něco" co souvisí s jarem a co nám zkrášlí domov.

Něco málo z distanční výuky

Seriál o bylinkách a zdraví – 42. díl

YZOP LÉKAŘSKÝ (latinsky *hyssopus officinalis*) je další z mnoha středomořských bylin, které u nás můžeme pěstovat v zahradce. Je to hezká nenáročná rostlina, která má ráda sluníčko a je příjemně aromatická.

Historie používání yzopu sahá k počátkům evropské civilizace. Pochází ze Středomoří, a tak byl, díky svým vlastnostem, doslova posvátnou rostlinou pro dávné Hebrejce, Egypťany, Řeky i Římany. Zmiňují ho i některé překlady Bible: „Vyčistiš mne s yzopem a já budu čistý.“ Právě k očištění chrámů a kostelů a jiných posvátných míst byl používán a pěstován kněžími v klášterech od antiky po středověk. V Čechách se v minulých dobách drť či celé větvičky sypaly ve spíži či podél stěn a svým aromatem odrazovaly dotěrný hmyz. Odvarem se bojovalo s vešmi, blechami, kašlem, žaludečními problémy i s malomocenstvím. Díky svému aroma se stal yzop i oblíbeným kořením.

Tento aromatický plazivý polokeř dosahuje výšky 20–50cm. Jeho bohatě větvená lodyha však může dorůstat délky až 1,5m. Listy jsou vstřícné, přisedlé, úzce kopinaté, po obou stranách hustě žláznaté. Na koncích lodyh jsou květenství v lichoklasech tvořených 3–7 zpravidla modrofialovými květy. Na jednotlivých květech jsou patrné dva pysky dole srostlé v úzkou lysou rourku. Horní je kratší a vykrojený, dolní delší a třílaločný. Výrazné jsou rovněž 4 dlouhé vyčnívající tyčinky i čnělka. Kvete od července do září. Zajímavé je, že všechny jeho tmavě fialové květy jsou obrácené pouze jedním směrem.

Yzop se proslavil zejména díky svým silným dezinfekčním, až antibiotickým účinkům. Toho se využívá k léčbě zánětů cest dýchacích, kde se yzop užívá formou kloktadla či odvaru proti kašli, zahlenění, při zánětech hrtanu a mandlí, i astmatu. Dále při trávicích obtížích. Podporuje chuť k jídlu a trávení, užívá se při nadýmání, zácpě a střevních infekcích. A také se používá při vylučovacích obtížích. Podporuje činnost ledvin, je močopudný a užívá se při zánětech močových cest.

Zevně se yzop formou obkladu či koupeli hodí na dezinfekci a hojení ran, šrámů a ekzémů, na infekce očí a uší nebo na hmyzí bodnutí či pokousání. Yzop se doporučuje také při bolestivé menstruaci a nočním pocení, uklidňuje nervy, mírně zvyšuje krevní tlak a silně stimuluje celý organismus. Yzopový olej se používá při masážích ochrnutých končetin. Předmětem výzkumu je schopnost yzopu léčit opary a snad i HIV.

K yzopu jako léčivce přistupujeme s respektem a užíváme ho s mírou. Předávkování může způsobit křeče a epileptické stavy. Yzop nesmí užívat těhotné ženy a nedoporučuje se ani při stavech nervozity a podráždění.

Sběr a sušení

Čas pro sklizeň yzopu nastává v červenci až v září. Sbíráme nať s květy, ale bez plodů a silnějších zdřevnatělých stonkových částí. Vše sušíme v deseti až dvacetimetrových vrstvách na stinném, větraném místě nebo uměle, do teploty čtyřicet stupňů Celsia. Usušený yzop má svěží zelenou barvu a modrofialové květy.

Yzopový čaj

Na přípravu yzopového čaje se hodí čerstvé mladé lístky nebo v zimě sušená nať. Jednu čajovou lžičku yzopu přelijeme dvě stě padesáti mililitry vařící vody a necháme přibližně deset minut vyluhovat pod pokličkou. Následně scedíme a můžeme čaj konzumovat. Yzopový čaj by se měl pít dvakrát za den.

Yzop jako koření

Yzop pomáhá trávení a zároveň je dost aromatický, používá se k ochucování snad všeho. Například: masa, polévek, omáček, dušené zeleniny, paštik, nádivek a salátů, ale přidává se i do sladkých ovocných koláčů, kompotů, dezertů, likérů i nealko nápojů. Osvědčené jsou kombinace yzopu s bobkovým listem, petrželkou, tymiánem, mátou, se zelím, řepou, s hrachem i dýní a s kyselým ovocem, jako jsou višně, maliny, broskve nebo rybíz.

Víno s yzopem na posílení organismu:

- nať yzopu 5 dílů
- plod růže šípkové 4 díly
- nať pelyňku 3 díly
- nať kopřivy 3 díly
- nať máty 2 díly

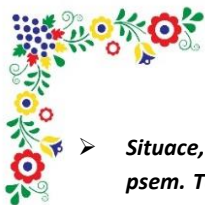
Při přípravě můžeme použít čerstvý yzop i sušenou drogu. Nadrobno nasekaný yzop volně nasypeme asi do jedné čtvrtiny objemu vhodné láhve. Doplníme bílým nebo červeným vínem a necháme za občasného protřesení jeden až dva týdny stát. Směs přecedíme, případně přefiltrujeme nebo necháme usadit a stáhneme. Pijeme ji na lačno po kalíšku, ne více, ráno a večer. Můžeme či nemusíme přidat i ostatní bylinky dle seznamu. Víno má údajně působit i jako afrodiziakum.

Tinktura z yzopu:

K její přípravě potřebujeme 30g sušené anděličky, mařího listu, rozmarýny, majoránky, yzopu, pelyňku, mátového listu, mateřídoušky a 45 g šalvěje. Tyto bylinky dáme spolu s 1 litrem brandy nebo jiným jemným asi 40 % alkoholem do velké láhve, kterou na okenním parapetu vystavíme na dva týdny slunci. Potom vše přelijeme přes filtrační papír, naplníme do lahviček a dobře uzavřeme. Proti poruchám trávení, bolestem žaludku, střevním infekcím, zácpě a závratím užíváme každé ráno na lačný žaludek jednu čajovou lžičku.

(HaHa)

Zprávičky po našem XI.

- *Situace, kerá se v té naší české zemi děje, je jak z filmu Vrtěti psem. To je tak, dyž vocas je vláda a lidi só tělo. Pes nevrtí vocasem, ale vocas psem, protože ten si myslí, že je chytřejší. Tož počkáte až začneme vrtět my vama!*
- *Žepré se moc slope!? Tož zeberem tem psom tý dráty, co jim dáváme přes tlamu, aby nás přešlo to pokušení. No, stejně už dnes posloucháme my jeho, tož co? Budeme ale muset po vobci pořídít další, iný koše, věčí, na tý experimenty naše.*
- *Mladí to zasé majó k té blbilitě blíž. Už ani nepotřebujó slova, ale stačí jim enom posílat tý ksichtáky, či jak temu povídájó. No, pravdó ale je, že mě to už taky dohnalo! Tož, snát' nebudu muset negdy místo techto řádků enom blbě čučet. No ale, u nekeréch by to na škodu nebylo.*
- *Pronajali sme hřiště fotbalistom. To se tak dělá. Včil sme jim to ale dali na dýl, aby mohli zažádat vo dotacu na nový lavečky.*
- *Co už ale včil víme, tož nový lavečky budó na Luži kolem vody místo tech staréch. Dáme jich zepár aji tam k temu hřišťu, kde bysme se už měli konečně po té zimě začat rozhábávat.*
- *Palavanka by chcela udělat letos koncem června ten festival moravskýho techna. Snát' tí, co tam budó, nebudó dělat bordel a nebudeme jich muset rozhánět tema vodníma dělami, jak se to inde na tech technopárty dělá. Tož uvidíme. Ale stejně si myslím, že to ani letos nevynde.*
- *Lidi, esi máte nejaký dobrý spomínky na naše hody, jak to tenkrát bévalo, aji s nejakým pěkným drbem, tož se ozvyte Pavle Prátce, nebo třeba aji mě, že bych ji s tem pomohl. Nás to teda dost zajímá.*
- *Ten památník, keré je udělané pro uctění památky mrtvéch, ten z první světové války, keré je u kostela, sme museli převect do majetku vobce. Byl vyčíslené na snát' dostatečnó sumu - jeden a půl milióna.*
- *U Luže se dělá nové mostek vod silnice k temu domku. Ten staré byl už špatné. Bude tak o dost bezpečnější. Dyby se Vám šak nelíbil, že je moc nové a že tam jaksí moc svítí, tož ho můžeme ponatírat nejakó pěknó barvó.*
- *Tá naša vláda, no ten vocas, nám zasé poručil, že musíme mět v dědine udělané jakési verk na počítání vypuštěné vody (měřič průtoku). Snát' nás už začali aji měřat v tem, kolik toho vyslopem a kolik potom vyščíme?!*
- *U parku, tam směrem vod bytovek, před tem barákem, jak krásné zjara kvete tá magnólia (bévalý Floriánovo) a eště aji za kabinama, směrem k Tálkom, bude místo té trávy udělaná vodstavná plocha pro auta. Bolí mě, že se musí kvůli temu zabrat kus místa, kde mohlo neco růst. Ale nic inýho nám nezbevá, dyž musíme mět každé svoje auto, garáž se nám nechce stavíjat, ba dokonce nekerým ani votvírat.*
- *Pod kostelem, tá betonová stěna, by se měla vopravit. Dyž se na ňu podíváte, tož to není pěkné pohled. Musíme ju ale pospravovat nejak rychtovně, jak se dneska povídá: „z rešpektem“. Aby se k temu kostelu pasovala.*
- *Lidi, dneska v tem, jak se na nás valijó tý klíny z toho internetu, novin a televizóřů, se má čert vyznat. Tož si děte pozor, abyste to taky hned' nedrhnili dál, měli byste si to eště*
- nekde inde vověřit, esli je to vubec pravdó!!! Voni se teda drbama pořádně nasákly všecy tý dnešní média, aji přesto, že by měli všecí autoři dodržovat ten jak se tak nóbl říká etické kodex tvůrce informací. Kdejaké blb nekde neco naplká a potom sme s teho blbí všecí.*
- *Nekde sem čtl takové drb: „dyž chceš slyšet, aby zpívali ptáci, tož nekupuj klec, ale zasaď strom!“ Tí, keří si to nemyslijó, by si tóto informacu měli vověřit, aby zjistili, že to drb není, ale svatá pravda.*
- *Viděli ste, jak nám vykvetli tí poslíčci jara? Aspoň bylo to čekání na něho o neco veselější. Dyť tý první sněženky a krokuse už kvetly koncem února! Su rád, že to tak eščě majó nekeří aji ve svojich zahrádkách před barákem. Tož včil by se pasováł ten vobrázek s palcem hore.*
- *Tož si lidičky přectavte! Zastavily mě jedna tetka a pustily se do mě. Co pré to máme za aparát na to zametání hulic! Žepré si to můžeme strčit tak leda za klobók, anebo rači postavit vedle té staré mlátičky. Pré s tem akorát před svátky stěhujeme prach ze silnice babám na umytý vokna...*
- *Nakonec sme místo té předražené protikraválové stěny, kerá měla byt u té čističky, vymysleli, že tam dáme výkonnó klimatizacu. Nebude tam tak muset byt v lítě kvůli přehřívání tech strojů vovetřený vokno a bude po kraválu.*
- *Zasé kdosi chcel, abysme přispěli na nejakó vobrazovó knížku vo čarovné Palavě. Tož vobrázky v ni byly moc pěkný, co vo to, ale my si ju rači užijeme naživo, no né?*
- *Jak bylo to hlasování vo té nepěknější rozhledně, tož sme se umístili na prvním místě vod konca. S té vopačné strany byl na prvním místě jakési kovové stožár Holedná v Brně. Fuj, nemajó vkus.*
- *Eščě se budó na tó našu rozhledňu dodělavat info-foto-panele, aby to bylo terpvá vono. No a taky se kósek vod ni udělá betónový vohniště s lavečkama. Tož si tam potom můžete it k vohnu posedět aji třeba s kytaró. Tam se to bude terpvá pěkně rozlíhat. Dřevo si šak budete muset donest svoje. Né, že tam nejakýho blba napadne neco pokácet, nebo použít to z té rozhledně!!! Tá naša sekačka ruk by vám dala co proto.*
- *Jo a nový vohniště uděláme aji u kabin. No uplně nový né, ale povopravujeme to sóčasný. Tý tihle se už s tech vokrajů drobijó ven.*
- *Upozorňuju všecých, keří eščě nebyli na vobci zaplatit všecy poplatky, tož ať to urychleně napravijó. Snát' po nás nechcete, abychme vás chodili prosit a vy potom za to byli bez tech ruk!*
- *Kadéti se zasé předvedli. Naživo sice né, ale aspoň na tem internetě. Pospravovali si a doplnili tý jejich stránky. Tož se mrknite - vodkaz na ně nandete na stránkách vobce.*
- *Budeme se zvěčovat. Pošópneme značku vobce vod Luže až ke křižovatce před mostem, jak se jede k benzínce. To aby tí, co tam majó tý baráky a sklepy, byli taky naši. Navíc tam tem vopatřením vomezíme rychlost' pro tý hovada, co tam jak hovada ježdájó.*
- *Ja, včil sem si spoměl, že dyž sme byli děcka, tož na místě, jak je tá benzínka, bylo vodpočívadlo pro kamióňáky. Pro nás*

to bylo zakázaný území. My sme tam šak potajmu chodivaly a vybíraly koše, esi tam nenandem nejakó plechovku vod piva, keró ešte nemáme. To bylo ale dobrodružo. Snát za to včil nedostanu doma po hubě.

➤ *Jo a stejnak dneskaj vochuzujem tý naše děcka vo to dorodružství udělat si nekde pořádné bungr. Dělalvali sme jich právě všady v tech křoviskách, kerý só včil všechny a úplně všady vykácený. Ach jo.*

➤ *No ja, ale vono je to tó dokonaló dobó. Eště sem si spoměl, že sme si aji samy malovaly mapu vobce a okolí. Zkuste si tak pro zábavu a pro tó prostorovó vorientacu ze svojema děckama takovó mapu namalovat, co?*

➤ *Tož lidi, dófám, že až budete číst tyto řádky, už bude po tem hnusu, kvůli kerýmu vodcházijó tí naši blízci spíš, než by měli. Dófám, že se brzo a ve zdraví zendeme a budeme se smět vo sebe vzájemně, jak se patří vopřít. Pá.* (TD)

Skřiváci

Jak jsem před časem slíbil, tak zde uvádím povídku o bitvě u Staroviček. Dne 16. dubna to bylo přesně 76 let od tankové bitvy, která se odehrála v místě, kde dnes stojí památník (tank), připomínající tuto událost.

Povídka je z knihy PROMÉTHEŮV OHEŇ a autorem je VASILIJ BORISOVIČ LOBANOV. Kniha vyšla v roce 1975. V šestnácti dramatických příbězích zachycuje osudy několika sovětských válečných hrdinů, kteří se zvláště vyznamenali při osvobození československého území v době od podzimu 1944 do května 1945. Přibližuje v nich statečné činy sovětských vojáků a důstojníků, příslušníků všech druhů vojsk a zbraní v těžkých bojích na československo-polských hranicích, u Štúrova, Komárna, při osvobození Ostravy, Gottwaldova (dnešní Zlín), Brna i Prahy. Jen pro zajímavost bylo vydáno 30.000 kusů výtisků. Naše povídka je na stranách 125 - 128:

„Každý rok 16. dubna, v době, kdy ovocné sady začínají rozkvétat a vzduch naplňují jarní vůně, přicházejí k hrobům sovětských vojáků na kopci u Staroviček nedaleko Brna desítky a stovky lidí. Potkávají se tu bývalí partyzáni s pionýry, chodí sem i mladí lidé, kteří se teprve rozhodují, jak budou žít. A mlčky, s úctou kladou k hrobům květiny. Každoročně v tento den začíná také ve starovičské škole vyučování vzpomínkou na ono nezapomenutelné jaro. Děti jako pěny naslouchají vyprávění starého učitele o hrdinství sovětských tankistů, kteří první na

svých ocelových strojích přinesli v pětačtyřicátém roce svobodu obyvatelům Staroviček.

Kdo však byli tito lidé, o nichž koluje hrdinská legenda po celém okolí?

Už druhý den vedla vojska 2. ukrajinského frontu maršála R. J. Malinovského úsporné boje o přístupy k moravskému městu Brnu. Hitlerovci zuřivě bránili každou osadu, čtvrt, ulici, dům. Skrývali se v předem vybudovaných postaveních a zasypávali z nich útočící rudoarmejce soustředěnou palbou. Před sovětskými jednotkami ležela obec Starovičky a vedle ní návrší, označené na štábních mapách kótou 237. Hlavní rolí tu hrála silnice, tu hitlerovci potřebovali. Návrší přiklilí úlohy jakéhosi vnadila.

Tankisté roty nadporučíka Grudanova zůstali tehdy stát asi dva kilometry před Starovičkami. V dalekohledech zřetelně rozpoznávali, jak výšinu protkává složitý systém zákopů a ženijních zátarasů.

Velitel tankového pluku svolal na pozorovatelnu velitele praporů a rot, seznámil je se situací, vydal bojový rozkaz. Rota nadporučíka Grudanova v prvním sledu předvoje zaútočí z chodu na opěrný bod nepřítele a udrží kótu 237 do příchodu hlavního voje pluku.

„Úspěch či neúspěch útoku závisí na vás,“ připomněl velitel pluku Grudanovi.

Tankisté už čekali na rozkazy. Velitel roty vybrané do prvního sledu svolal osádky svých tanků a vysvětlil jim úkol. Znovu se dalekohledy obrátily k výšině.

„Jste připraveni? Stroje máte v pořádku? Jaká je nálada?“ vyptával se Grudanov svých velitelů čet, nadporučíka Bubrovina a podporučíka Mirenkova.

„V pořádku...”

„Nálada výborná...”

„A co pěchota?”

„Žádný strach, však odtud fricky vykouríme,“ usmál se velitel tankového výsadku. Grudanov přikývl.

„Výborně. Tak - nasednout!”

Vojáci s puškami, samopaly a kulomety se rozmístili kolem věží tanků T 34 a pomáhali nahoru těm, kteří přinášeli bedničky se střelivem.

Začalo se stmívat. Jako první vyrazila průzkumná četa nadporučíka Bubrovina.

Projeli východištěm útoku. Nepadla ani rána. Hitlerovci zatím o sobě nedávali vědět.

„Že by frickové odtáhli?” blesklo hlavou veliteli roty.

Tanky jely na plný plyn. V periskopech už bylo možné zahlédnout klikatinu zákopů. Výsadek seskočil z tanků a rozvinul se do rojnic. A v tom návrší jako by se náraz probudilo. Na tankisty se sesypal přívál palby. Zaduněly první výstřely zamaskovaných protitankových děl, do rojnice se zakously nepřátelské těžké kulomety, vybuchly miny. V dále bylo vidět hitlerovské tanky - už se chystaly vyrazit do protiútoku.

Palba fašistů stále sílila. Nadporučík Bubrovin ve svém periskopu hlídal zamaskovaná postavení hitlerovských tanků, jež zatím stále ještě považovali za výhodnější pálit z věžových postavení. Zprava střílel po sovětských strojích přímou střelbou jakýsi hitlerovský velkorážový kanón. První hryznutí se mu jakžtakž vydařilo. Bubrovin však po něm poslal tři rány ráz na ráz; po třetí velkorážový kanón umkl, jako když utne. Návrší však dál chrllilo smrt.

Boj se rozpoutal naplno. Postupně byly zasaženy dva sovětské tanky. Čelním úderem dál prorážet nešlo.

Velitel roty se rychle rozhodl. Tanková četa nadporučíka Mirenkova musí zaútočit na hitlerovce z týlu. Bude to riskantní manévř, ale jiná možnost není...

Fašisté měli útočící rudoarmejce jako na dlani. V nové situaci soustředili veškerou palbu na četu Ivana Mirenkova. Desítky rakety osvětlovaly bojiště a umožnily hitlerovcům vést mířenou palbu. Mirenkovova četa jim na oplátku rozstřílela dva tanky a několik palebných strojů. Ale nejtěžší zkouška tankisty teprve čekala.

Tankový výsadek rudoarmejců, rozvinutý do rojnic, napadla náhlým protiútokem nepřátelská pěchota, podporovaná tanky. Fašistické stroje se hrozivě blížily, zem se chvěla pod jejich pásy. Kanóny ve věžích zatím mlčely. Hitlerovci očekávali, že sověští tankisté vystřelí první. Mirenkovova četa však rovněž nestřílela. Byl to souboj nervů.

Nevydrželi hitlerovci. Jejich tanky postupně vypálily první vesměs špatně mířené rány. Mirenkovovi chlapci získali cenné vteřiny, přiblížili se k cílům a odpověděli drtivě. Jednotlivé výstřely se slily v ohlušující nepřetržitý rachot.

Ale fašisté se nevzdávali. Tank seržanta Stanislava Babuškina dostal přímý zásah a vzplanul. Jeho velitel ještě stačil ohlásit rádiem: „Všichni smrtelně ranění, pokračujeme v boji...“ a pak náhle zmlkl. Zaduněl obrovský výbuch. Chlapci zahynuli do jednoho smrti tankistů, která nezná hrobů. Rudarmejská pěchota, která záhy dorazila na místo výbuchu, mohla už jen vzdát čest padlým soudruhům a zanechat na návrší tabulku s nápisem: „Zde padli v boji hrdinskou smrtí sovětských tankistů.“

Tanku podporučíka Mirenkova se však podařilo projet palebným valem a plnou rychlostí vrazit z týlu do palebných postavení nepřátelských baterií. Než ohromení hitlerovští dělostřelci stačili své zbraně obrátit, rozdrtil je Mirenkovým stroj pásy. Odkudsi se z nenadání vynořily další hitlerovské pancéřové obludy. Jejich děla a děla Mirenkovova mířiče Alexeje Levina vypálila takřka současně. Jeden „tygr“ znehybněl na místě s roztrženým bokem. Ale i nepřátelské průbojné granáty našly svůj cíl. Tankem podporučíka Mirenkovova zalomcovaly výbuchy. Začaly hořet převody. Bojový prostor tanku se rychle plnil dusivým jedovatým kouřem.

S nadlidským vypětím vůle pálił těžce raněný mířič Alexej Levin ránu za ranou do

nepřátelských „tygrů“. Dva další stroje zůstaly stát v plamenech. Pak Alexej ztratil vědomí. Na jeho místo v tanku se nesnesitelným čoudem a žárem prodral podporučík Ivan Mirenkov. Kombinéza na něm doutnala, tváře, hrud a ruce měl bolestivě popálené. Musel v sobě sebrat všechny síly, aby v takovém stavu byl s to pokračovat v nerovném souboji.

A přece to dokázal.

„Tu máš,“ šeptal si spečenými rty za každou ránu, kterou odpálil. „Tu máš, bestie! Nedostaneš nás, nedo...“

Na úsvitu sovětské pěší jednotky vyčistili poslední hnízda fašistů na návrší. Vojáci, kteří tudy nastupovali do východiště dalšího útoku, našli vedle rozstřílené čtyřiatřicetky ohořelého podporučíka Mirenkova. Byl v bezvědomí, ale ještě dýchal. Vedle něho umírali smrtelně raněný řidič a mechanik tanku Vasilij Kudrjašov a mířič Alexej Levin. Nikdy se už nedovědí, kdo komu na hranici života a smrti pomohl vyváznout z hořícího stroje. Jasně však je to hlavní - v nejtěžší chvíli neopustili jeden druhého. Našli je všechny spolu.

Ivana Mirenkova, polomrtvého, ještě z návrší odnesli. Leningradů Vasilij Kudrjašov a Ukrajinec Alexej Levin už na uhájené kótě 237 zůstali navždy.

Nad jejich hroby se schází celá obec. Lidé postojí mlčky s pohledy upřenými do modré záplavy pomníků, které hroby každé jaro pokryjí. Kdesi daleko vzpomínají v těch dnech na své syny i jejich matky. Jak se jim ale leží s ostatními mrtvými soudruhy pod onou neznámou moravskou výšinou -

ve frontových gymnastickách, které viděly lán světa, navěky přepásaných vojenským řemením... Maminkám tam v dále se zdá, že jejich chlapci jen odpočívají. Oči dokořán rozevřené hledí modrými pomněnkami do sivého moravského nebe. Jako by se usilovně rozpomínali na svůj poslední boj. Chtěli by o něm vyprávět, matkám, dětem, všem živým z téhle moravské víscky... Ale už se nemohou rozpomenout, jen vrásky jako by se jim stále hustěji ukládaly kolem očí. V slunečném nebi nahoře jim zpívají skřiváci. Za to přece bojovali - aby svítilo slunce a lidé se radovali. Aby skřivánky už nikdy nikdo nezaplašil...

Sad na úpatí výšiny 237 se voňavě zelená. Stojím pod sněhobílou jablůnkou a vzpomínám na nedávné setkání s plukovníkem Ivanem Stěpanovičem Mirenkovem. Žije. Za svůj poslední boj v této válce u moravské obce Starovičky byl vyznamenán Zlatou hvězdou hrdiny Sovětského svazu. Pracuje na vojenské správě v Minsku. A právě jemu patří největší dík za to, že se podařilo vypátrat jména do té doby neznámých hrdinů kóty 237...

Minská mládež zve často Ivana Stěpanoviče mezi sebe. Plukovník jim vypráví nejraději o hrdinství svých frontových spolubojovníků. Ale nakonec se stejně beseda vždycky stočí k malé moravské obci nedaleko Brna...”

(zdroj: LOBANOV, Vasilij. Prométheův oheň. Praha: Naše vojsko, 1975.

Fakta a svědectví)

(TD)

Význam keřů, křovin, keřových porostů

V posledních měsících došlo v naší obci k výraznému odstraňování keřových porostů, jednalo se především o okrajové části obce (ne o žádné okrasné plochy). Tyto porosty by se mohly označit také jako náletové dřeviny. Důležitost či nedůležitost takových prvků v sídlech a krajinách je velice diskutabilní. Tak jako u všeho, jsou i u tématu zeleně dvě strany. Ta jedna si cení na zeleni pozitivních vlastností, ta druhá vyzdvihuje ty negativní. Níže uvádím výčet těch pozitivních. Poslední odrážka mě utvrdila v tom, že v pozitivním slova smyslu se chovají k zeleni všichni v naší obci.

Vlastnosti (nejen) keřových (náletových) porostů mohou být následující:

- pokud vyroste správný druh na správném místě, jedná se o přirozený výskyt, tedy ideální stav = taková dřevina je dokonale adaptovaná na podmínky stanoviště a nepotřebuje žádnou péči, závlaku a hlavně finanční náklady na výsadbu
- trvalé a stabilní společenstvo v místech, kde stanovištní podmínky (především sucho, mělká chudá půda) neumožňují vzrůst stromů
- v kulturní krajině mají významnou ekologickou funkci jako zdroj potravy a úkrytu pro drobné živočichy
- na porosty křovin je vázána celá řada živočichů, jak obratlovců, tak bezobratlých, kterým poskytují dostatek možností k úkrytu, obživě, hnízdění, lovu a dalším životním aktivitám
- hnízdění v hustých křovinách brání např. ptactvo jak před predátory, tak před nepříznivými povětrnostními podmínkami, především v zimě
- významný protierozní, půdoochranný a vodohospodářský vliv na okolní krajinu
- porosty zpevňují svahy a říční břehy, pomáhají při zadržování srážek a slouží jako větrolamy
- zejména kolem frekventovaných komunikací, zachytávají prach, snižují hluk a zvyšují vzdušnou vlhkost
- pro svou trvalou existenci potřebují režim občasného zmlazení průřezem, případně vykácením

Pavlaína Prátová

Výpisky z kroniky obce - 4. díl

1939

od 17 do 23. března bylo v obci posádkou Říšské vojsko. Za pobytu byl jeden voják kopnut koněm, který svému poranění podlehl.

10. září asi o 7. hod. večer vyhořel hostinec manž. Františka a Cecilie Buchtových čís. 38. Shořela celá budova obytná, hostinské místnosti. Taneční místností prohořeli i stropy. Požární škoda odhadnuta byla na 128.650 K. Oheň povstál následkem výbuchu benzínu.

Loňského roku (1938) ovocné stromy vůbec nekvetly a také žádné ovoce nebylo ale za to letošní rok byla ovocná úroda nadpřeměrná a to všechno ovoce. Stromy byli ovocem tak přetíženi, že se jich mnoho i s kořeny vyvrátilo a polámalo. Pěstování meruněk v okolí Vel. Pavlovic jest již slušně rozšířeno, tak že sklizeň meruněk byla odhadnuta na 88 vagonů. Po žněch vyskytla se velká myší záplava a podporována suchem se velice rozšířila. Myši nadělali mnoho škody na všem. Napřed pro veliké sucho a myši, a pak nastalé velké deště bylo jen něco málo žita a pšenice zaseto. Pro velké deště zůstali asi dvě třetiny otavy na louce „Rybník“ a při řekách všechna, ani řepa nemohla být všechna pro deště odvezena a zůstalo ji dosti zakryté hlínou na polích přes zimu.

1. srpna zavedeny potravinové lístky: potraviny, maso, tuky, lístky na chléb, mléko, cukr dávka pro osobu 40 dkg, pak snížena dávka na 30 dkg pro osobu na 4 týdny. Dále zavedeny lístky na obuv a látky i uhlí.

31. října počali zabíjačky domácí na povolení

1940

1. ledna nastala povinnost odevzdávat z domácí porážky 4 kg neškvařeného sádla do 100 kg. živé váhy.

25. února zavedeno povinné odevzdávání mléka do sběrný pro Českomoravský svaz pro mléko, tuky a vejce. Povinnost jest odevzdati veškeré nadojené mléko mimo spotřebitelskou dávku, která činí pro samozásobitele ¼ litru na osobu a den. Minimální povinná odevzdávací dávka mléka

od jedné dojnice jest však 3 litry denně, čili ročně 1100 l. mléka. Pro spotřebitele činí dávka pro 1 osobu ¼ l. pro den.

30. března povinné odevzdávání vajec pro ten samý svaz. Odevzdací množství od jedné nosnice určeno jest 60 kusů ročně. Za nosnici počítá se slepice 8 měsíců stará. Dodávkové povinnosti podléhají všichni držitelé slepic. Sběrna platí za 1 kg vajec 14 K. 20 h. Za místní sběratelku mléka a vajec jest ustanovena p. Prokešová čís. 42.

1. ledna mletí pouze na povolení. Mlecí dávka na osobu 21. Kg. pšenice neb žita pro osobu na 28 dnů.

16. května dovezena nová Hasičská motorová stříkačka zakoupena dne 27. února od fia. Hrček a Neugebauer v Brně za 22.900 K. a hadice 240 m za 11.000 K. Stříkačku u firmy vyjednali členi velitelstva Hasičského sboru Drbola Jan, Prokop František a Mazurek Jan. Stříkačka zaplacená z peněžních prostředků obce.

30. září zrušen celní úřad a finanční stráž. Celní závora a strážní finanční budka byli odstraněny.

16. listop. snížena mlecí dávka na 16 kg. pšenice neb žita na osobu a 28 dnů neb 20 kg. ječmene.

Letošní soupis kultur jeví se následovně: oseto: žitem 20 ha 75 árů, pšenice zimní 22 ha 29 árů, pšenice jarní 44 ha 81 árů, ječmen jarní 161 ha 54 árů, oves 6 ha 64 árů, směs ovsa s ječmenem 2 ha 53 árů, kukuřice na zrno 76 ha, proso 1 ha, fazole 10 árů, hrach 10 árů, jetel 66 ha 35 árů, michaniny 26 ha 25 árů, kukuřice na krmení na zeleno 11 ha 20 árů, úhor 9 ha 66 árů, vinic 30 ha 78 árů. Nové poměry vynutili nové hospodářské plodiny osazeno zeleninou cibule 5 ha 27 árů, mrkev k jídlu 1 ha 22 árů, paprika 77 árů, jahody 4 árů, řepka 30 árů, okurky.

Letošní zima byla krutá. Vanice stihala vanici a přitom silně mrzlo. Polní zvěř neměla potravu a proto dochazela do osady za potravou i ve dne. Koroptve vyhynuli až na nějaký párek, proto nemohly být v podzim ani odstřelovány. Přes všechnu snahu majitele honitby, aby zvěř od vyhynutí

ochránit byla marná, neboť poskytnuté krmivo bylo hned zaváto a zvěř se nedostalo potravy a proto hynula hladem a mrazem. Bylo lze leckde v obci neb poli spatřiti uhynulou zvěř. S obilím to dopadlo jinak. S počátku byla zima beze sněhu a silně mrzlo, tak že zimní pšenice a žito takřka úplně vymrzli. Něco podobného nepamatují nejstarší občané. Že to bylo katastrofální stačí tyto údaje. Při poslední soupisu kultur v roce 1930 bylo 117 ha 57 árů pšenice zimní, 62 ha jarní pšenice a žita 52 ha zaseto. Pro letošní sklizeň však zůstalo 20 ha 75 árů žita, 22 ha 29 árů pšenice zimní, 44 ha 80 árů pšenice jarní. Dlužno také podotknouti jak to zbylé obseti vypadalo. Rolníci v duvře, že snad jaro co zima pokazila napráví snažili se obilí strojenými hnojivy posilili ale vše bylo marné, neboť jaro bylo mokré a drsné a proto co se ještě trochu zdálo obstojné dodělalo. S jarním setím mohlo být počato teprve v dubnu a selo se a sázelo ještě v měsíci červnu, neboť se muselo stále zaoravat jak oziminy tak jetele a počasí bylo pořád drsné a mokré. Rolnictvo se vyčerpalo samým znovuobséváním takřka do posledního zrnka obilí proto nebylo přede žněmi čím krmiti dobytek. K tomu žně se zpozdíly o celý měsíc. Zklizeň zimního obilí pokud zůstalo byla bídná, neboť nebylo nic nového že se zklízelo z měrice aji jen 50 nebo 100 kg žita neb pšenice. Proto v nedostatku pšenice a žita mele se ječmen. Pro nedostatek osiva jarní pšenice, zpozděného času k setí nebylo lze více jarní pšenice zaseti a také u mnohých pro vysokou cenu neboť stouplo 100 kg pšenice jarní až na 300 K. Jaro léto i část podzimu byla deštivá, tak že z některých polí tekla přes celý rok voda a nebylo možno pole obdělati a následkem toho zůstalo 9 ha 66 árů úhorem. Seno a otava z louky „Rybník“ pro deště a vodu vůbec ani zklizeny nebyli proto je nedostatek píce pro dobytek. Pro špatnou jakost zklizeného obilí k podzimnímu setí a nedostatek jeho bylo přivezeno do obce nouzové osivo a to pšenice 68 centů za cenu 247 K. a 65 centů žita za cenu 210 K.

Pavlaína Prátová

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Boří Dvůr – Gendža

Boří Dvůr byla farma patřící pod Státní statek Valtice o výměře kolem 450 ha. O její existenci jsem předtím nikdy nevěděl. Z Valtic se tam jelo po zpevněné cestě, která původně vedla do Rakouska. Asi uprostřed vzdálenosti stál domek se závorou, kterému se říkalo celnice. Někdy to celnice byla, ale tehdy to bylo kontrolní stanoviště pohraničníků, přes které bez propustky nikoho nepustili dál. Původní cesta vedoucí do Katzeldorfu byla přerušena ostnatými dráty, které vedly podél celých hranic a byly pod napětím. Několik stovek metrů před těmito dráty byla odbočka doleva na Boří Dvůr.

Záměrně se pouštím do trochu podrobnějšího popisu, ale později bude zřejmé proč. Boří Dvůr musel být někdy za dob původních majitelů ideální přímo ukázkový a výnosný statek. Okolní terén byl rovinný nebo mírně svažitý, bez vinic a sadů. Většina polních cest byla lemována velkými užitkovými nebo okrasnými stromy. Veškeré budovy: kanceláře, byty, sklady, dílny, stáje, garáže atd. byly uspořádány do uzavřeného obdélníku. Uprostřed bylo velké nádvoří s váhou a vážním domkem. Do uzavřeného prostoru se dalo dostat přes dva uzavíratelné vjezdy. Připomínalo mně to opevněnou tvrz. Pouze pravá strana pomyslného obdélníku, ve směru od hlavního vjezdu, asi nebyla již původní. Byla tvořena šopou, která ale byla kratší, proto byl prostor uzavřen plotem z pletiva. Na první pohled idylka, kterou jsem si přál ze školy. Jedna budova ale stála mimo. Byla to ubytovna s kuchyní a jídelnou pro sezónní pracovníky, což byly opět Slovenky a pár Slováků. Oproti Valticím byla ale zděná a o hodně lépe vybavená.

Dne 28.4.1958 jsem se nastěhoval do vily, podle dnešních kritérií asi vilky, která kdysi sloužila správčům, do jednoho podkrovního pokoje. Dole byla velká vstupní hala, koupelna se sprchou a vanou, jakou jsem ještě v žádném domku, kromě internátu, neviděl. Kdo měl tehdy ve Starovičkách celou koupelnu vykachlíkovanou?! V tom čase v ní pobýval agronom farmy F.P., tehdy ještě dálkově studující SZTŠ a později předseda JZD Klobouky.

Měl tam přespávat i správce J. I., ale ten spal většinou někde jinde. Byl z Ladné a znal zkratku přes lesy, takže tvrdil, že dojíždí každý den domů na služební Zetce. Vzdušnou čarou to mohlo být kolem osmi km. Jednou mě dokonce v sobotu svezl, abych se dřív dostal domů. Mojí starostí ale nebylo, kde spává správce. Mám ale dojem, že ve

vile nespál ani jednou. Byl to pěkný sympatický černovlasý chlapík, který se všem líbil, ale nejvíce ženám.

Podle toho, co jsem před chvílí napsal, každý pochopí, že pokud šlo o ubytování, připadal jsem si jako v Jiříkově vidění. Po pracovní stránce žádná změna, pouze mně bylo přiděleno osm místních lidí a k tomu jsem dostal na „starost“ skupinu Slováků (mužů i žen) v počtu asi 30 osob i s jejich gazdou.

Praxe zde byla pro mě velkým přínosem. Nepoznával jsem nic, co by mě limitovalo. Měl jsem sice nadřizeného, se kterým jsem ale vycházel velmi dobře. Byl rád, že má v období zkoušek záskok. Po fyzické stránce, pokud jsem musel vykonávat manuální práci, což bylo často, jsem jel s rezervou 30%.

Systém řízení zde byl ještě propracovanější. Celá řada prvků se později začala uplatňovat v JZD. Běžně se mu začalo říkat „statkářský“.

Pracovní den začínal srazem na váze v 6.00 hod. Nikdo z pracovníků to neměl na toto stanoviště déle než 50 metrů. Práce se rozdělovala den dopředu, ráno se pouze upřesňovaly detaily nebo prováděly změny v závislosti na počasí. Na váze byl i sklad nářadí, které pracovníci fasovali. Farma měla jednu úžasnou výhodu. Stačilo vylézt do vikýře na sýpku a i bez dalekohledu bylo možné přehlédnout z 90 % veškerá pracoviště. Nebylo místo kam se zašít. Na váze visela i zajímavá mapa katastru, kterou jsem později chtěl uplatnit na nových pracovištích, ale bez úspěchu. Ze všech hranic pozemků a hlavních orientačních bodů vedly přímky do středu farmy, což byla váha a na nich vyznačena vzdálenost v metrech, takže odpadala polemika o tom, kolik najezdil traktorista kilometrů, když se 10x točil na nějaký pozemek. Švindlovat se nedalo. Dělal jsem lidem sice papíry, ale zároveň zaskakoval tam, kde to „hořelo“. Vázlo plečkovaní cukrovky, tak jsem plečkoval (se žduchačem). Když přišly žně, dělal jsem pomocníka na samovazu. Sekat se začínalo po opadnutí rosy kolem 8.00 hod a protože tehdy bylo krásné počasí sekalo se až do 1.00 hod. v noci. Tehdy jsem asi týden pomalu nespával, papíry se musely dělat každý den. Když chyběl pomocník na kombajnu, dělal jsem pomocníka. Svezené obilí od samovazu se později začalo mlátit. Slováci nedokázali založit a pak dělat stoh. Já jsem se toho jednou zúčastnil ve Starovičkách, tak jsem byl pověřen dělat stoh. Od rána do noci nám hrabičkový dopravník chrлил slámu,

do které jsme se bořili až po krk, jak byla natchraná. Přestože jsem dělal v době žní děvečku pro všechno a byl placen převážně v časové mzdě, plus nějaký příplatek za vedení lidí, vydělal jsem si za měsíc červenec necelých 900,- Kčs. A to jsem odpracoval jistě 300 hod.

První konflikt s dobrým koncem

Slovenky na Bořím Dvoře nepocházely, jak bylo zvykem, z horských nebo podhorských oblastí, kde byla o práci nouze, ale z oblasti Žitného ostrova. Většina z nich hovořila lépe maďarsky, jak slovensky. Některé sem dojížděly pravidelně. Hodně se jich u nás vdávalo, převážně za pohraničnický po jejich návratu do civilu. Byl jsem s jejich prací velmi spokojen. Nebyla to ale moje zásluha, že dobře pracovaly, ale jejich gazdy. Vládl jim pevnou rukou, nakonec proč ne. Čím více vydělávala děvčata, tím více vydělával gazda. Je také možné, že mu musely odvádět nějaký desátek.

Práce s nimi se neobešla bez konfliktů, ale nebylo to tak hrozné. Hned při první větší akci, což bylo silážování ozimých směsek, jsem měl s nimi tvrdý střet. Posekaná směska se svázela na vlečkách, které měly na bočnicích nádstavce, u nás doma se jim říkalo náplatky, aby se hmoty, která byla lehká, co nejvíce naložilo. Ještě před otevřením bočnic se musely nádstavce sundat. Když se nesundaly, tak se nárazem na zem již částečně vykloupenou hmotu, rozlomily. Což se také několikrát stalo. Někdy je stačil opravit traktorista, ale někdy se musely dát do stolařské dílny. Byla to velká ztráta času. Zjistil jsem, která dvojice to dělá a šel dělat pořádek.

Co jsem musel vyslechnout se nedá ani napsat. Snad nejslušnější větou bylo „idi do riti ty k...t moravský“. Nadávka mě tak zaskočila, že jsem, aniž bych chtěl, reagoval opravdu státnicky. Otevřel pusku, nic neřekl a mlčky odešel. Asi očekávali, že se budu s nimi dohadovat nebo jim stejnou formou nadávat. Na druhý den, když jsem je kontroloval a ptal se traktoristů, všechno probíhalo, jak má být. Nádstavce se pravidelně sundávaly. Slovenky mě možná litovaly, byl jsem přibližně v jejich letech, nebo si řekly, uděláme klukovi radost, nebo se to dozvěděl gazda a tvrdě zasáhl. Ať tak či onak, od té doby již k podobnému konfliktu nedošlo. Protože mně nebyly přímo podřízeny, mohl jsem si dovolit s nimi „pokecat“ a také s některými trochu i kamarádit. Scházeli jsme se v sobotu v podvečer před ubytovnou nebo v neděli po obědě, pokud jsem

nejel domů. Byl to vlastně jediný možný druh zábavy na tomto opuštěném ostrově. Randit se nedalo, protože to nešlo utajit a přijít kvůli jedné slečně o přízeň ostatních, nemělo cenu. Většinou to pouze jiskřilo. Ku-podivu dost jmen děvчат si ještě pamatují.

Domů jsem často nejedl, protože to bylo složité cestování. Z Bořího Dvora jsem se nějak v sobotu odpoledne (většinou pěšky) dostal na vlak do Valtic. Odtud se pokračovalo do Břeclavi, přestup a směr Zaječí. Odtud zase pěšky přes pole do Staroviček. Cesta mně běžně trvala kolem 3 hod. Domů jsem se dostával v podvečer. Ještě složitější to bylo nazpět. Abych si trochu užil domova, vycházel jsem dost pozdě. Zase pěšky do Zaječí, pak směr Břeclav a přestup na Valtice. Sem jsem přijížděl již v noci kolem 23.00 hod. Na Boří Dvůr vedla ještě jedna cesta a to polní, která byla o hodně kratší než po silnici. Tou se ale nesmělo chodit nebo jezdit ani ve dne, natož v noci. Pohraničníci chtěli mít pohyb pod kontrolou. Je jasné, že jsem chodil touto zkratkou, ale byla ve mně malá dušička. Byla to alej a za každým stromem jsem viděl ukrytého člověka připraveného na mě skočit. Každý zvuk ve mně vyvolával strach a tak jsem poslední metry většinou klusal, abych to měl za sebou. A právě při jedné nedělní cestě zpět, kdy jsem již asi měl dvě třetiny cesty za sebou, se náhle ozvala střelba ze samopalů v krátkých, ale i dlouhých dávkách a nebe ozařovaly světlice. Pro mě to byl šok, tak osvětlené nebe jsem ještě neviděl. Podle jejich dráhy jsem poznal, že je to asi 1,5 km ode mě, ale podle hlasitosti střelby, jakoby to bylo pár metrů. Moje fantazie se rozjela na plné obrátky. Měl jsem panický strach, že mě mohou zastřelit, protože jsem v místech, kde nemám co pohledávat, nebo když mě chytí, tak mohu mít ze stejných důvodů velký průšvih. Takže jsem opět vyrazil a tentokrát se zastavil až za bránou statku. Nikomu jsem se nikdy nesvěřil, kudy chodím. Za několik dní jsme se nějakým způsobem dozvěděli, že se přes dráty pokoušelo dostat několik Poláků. Dva z nich zůstali mrtví, uhořeli v drátech, ostatní pochytili. Nikde se o tom nepsalo a rádio také mlčelo. Bylo to v čase, kdy se ještě dost psalo o různých záškodnících, diverzantech, narušitelích hranic a pod.

V té době jsem již měl kromě propustky do hraničního pásma i propustku do zakázaného pásma, tedy za dráty. Několikrát jsem se tam kvůli práci dostal, takže jsem měl přehled, jak to na hranicích chodí. Nesmělo se tam chodit po velkých skupinách. Žádat o doprovod za dráty se muselo nejméně dva dny předem, ale protože se správce s veliteli dobře znal, většinou to řešil den dopředu. Jednou dokonce i mě poslal za velitelem pro

povolení. Hlásil se počet lidí, začátek a konec práce. Za dráty měl s námi chodit pohraničník a nespustit nás z dohledu. Bylo to nereálné. Když jsme tam sekali s kombajnem, musel by sedět na něm, ale místo tam nebylo ani pro pomocníka (což jsem byl po dva dny i já), nanejvýš by stál na schůdcích nebo za kombajnem klusal, což byla blbost. Většinou si sedl k bráně a lelkoval.

Původní cesta z Valtic, jak jsem ji popisoval, která byla v jednom místě přerušena dráty, se za nimi po určité vzdálenosti stáčela a pak vedla asi kilometr souběžně s naší hranicí. Jezdili po ní často rakouští sedláci, viděl jsem jejich ženy ve šněrovačkách, což byla pro nás exotika, ale také jednou pána v bryčce s kočím. Na hlavě měl myslivecký klobouk se štětkou. Z naší strany ho všichni sledovali s otevřenou pusou. Proč? Byl to údajně velký pán Lichtenstein. Naší lidé mě předem upozorňovali, že když budu mít štěstí, tak ho uvidím. Asi jsem ho měl. Rakouského pohraničníka neboli finance, jsem viděl pouze jednou a to ještě na vzdálenost několika stovek metrů. O násilných přechodech hranic, především těch západních, se toho hodně napsalo. Je fakt, že pro člověka, který toto prostředí neznal, musela představa drátů s elektřinou nahánět hrůzu. Byla to především psychologická záležitost. Pro člověka znalého poměrů mohl být přechod hranic maličkostí. Jednou jsem čekal na pohraničníka, až mě odpojí od elektřiny bránu vedoucí za dráty a odemkne ji. Před branou byl přes cestu natažen ocelový drátek, který vedl k jednoduchému zařízení na odpalování světlic. Jeho mechanismus jsem dobře znal. Drátek byl v takové výši, aby ho podlehl zajíc, bažant nebo i jiný menší živočich, ale člověk o něj musel zavazit. Takže rakety většinou odpalovaly srny. A jak se vypínala brána? Za jejím jedním kulem ležel pečlivě ukrytý asi metrový klacek, kterým se z velké svorky (obdoba zvětšeného kolíku na prádlo) uvolnila směrem dolů páka a bylo hotovo. Zapínalo se opačným postupem. Pro člověka znalého střídání stráží by tedy nebyl problém zamávat vlastní z opačné strany. Lehc se to říká, ale mít na to nervy. Takže i z tohoto pohledu byla praxe poučná.

Po žních přece jen pracovní úsilí povolilo a některé práce byly odpočinkové. Na farmě jsme měli velkou vymoženost, o které jsem se ještě nezmínil, a tou byla kantýna. Většinou jsem si tam kupoval limonády a nějaké to cumláni - sladomléčný drops, občas nějaký rohlík. Ale moc jsem neutrácel. Z domu jsem si vozil, abych ušetřil, vajíčka a sádlo. Matka mně jich jednou dala na celý týden dvacet. V pondělí jich padlo k večeri deset a v úterý zase deset. To se opakovalo několikrát, tak jsem je pak odmítal. Těžko bych

matce vysvětloval, že by mně jich měla na týden dávat padesát. Kantýnu vedla paní Čamlíková, kterou jsem měl v četě a která měla upravenou pracovní dobu tak, že přibližně z 50% dělala u mě a z 50% se věnovala kantýně. Otevírala ji o polední přestávce a pak po skončení pracovní doby, nebo když přišlo a nedalo se jít na pole, tak i dopoledne. Vždy tak, aby to většině lidí vyhovovalo. Je pochopitelné, že byla vůči vedení loajální a když jsem ji měl v četě, tak i vůči mně. Možná i mě brala jako součást vedení. Stačilo naznačit a měl jsem zajištěné čerstvé rohlíky. Bohužel, jinou potřebu jsem neměl.

Každá pohádka má konec

Jednou v kantýně mě ale čekalo překvapení (kladu si otázku, proč vlastně o této kantýně píše a co má společného s mojí praxí). Stála tam taková pěkná, velice mírně, ale opravdu mírně baculatá dívka, kterou jsem tam nikdy předtím neviděl. Paní Čamlíková mně představila svoji dceru. Měla zájem o nějakou práci přes prázdniny. Přiznávám, velice se mi líbila a tak jsem měl zájem ji zaměstnat. Domluvil jsem to s agronomem a ten našel řešení. Pojedete spolu hrabat slámu na strniště. Tehdy mně nedošlo, jak to geniálně vyřešil. Každý jsme si okširovali jednoho koně, zapřáhli hrabačky a několik dnů vedle sebe jezdili, vytvářeli pravidelné posádky a povídali si, povídali si... A kdyby tam ta sláma ještě byla, tak tam jezdíme a povídáme si dodnes. Nevím, proč jsem se vůči ní o nic nepokusil. Snad nemusím vysvětlovat, že v té době šlo o maximum možného, snad nějaké pohlazení nebo polibek. Slyšel jsem, že chodila s vojákem, nebo že s ním chodí, ale to neměla být zábrana. Tehdy mně ke spokojenosti asi stačilo to společné hrabání. Kdybych ji někdy později potkal, neměl bych odvahu se jí zeptat, co si o mně tehdy myslela, i když to tuším. Vysvětloval jsem si to tak, že každé lidské konání, jak to přízemní, tak i vznešené, chce svůj čas.

Vymezená doba praxe se nachylovala k závěru a já mám v paměti ještě dvě události. Jednou po výplatě, kdy jsem si něco dělal na pokoji, jsem zaslechl zvenku veliký řev a nadávání. To pokračovalo i dole na chodbě ve vile. Slyšel jsem i řinčení skla a jiné zvuky. Podíval jsem se dolů a viděl jsem, jak agronom zápasí s jedním koňákem. Agronom se vracel z kantýny a nesl si v rukách celý nákup a v podpaždí měl několik limonád. Všechno bylo rozházené po zemi, rozslapané, sklenice rozbité. Opodál ležely vidle. Vůbec mě nenapadlo seběhnout dole a pomoci mu. První, co mě projelo hlavou, bylo: to je dobře, že ty vidle jsou na brambory a místo ostrých hrotů mají kuličky, takže by se

s nimi těžce dalo probodnout břicho člo-
věka. Jak konflikt začal, tak skončil. Pomohl
jsem agronomovi bez jediného slova pokli-
dit chodbu. Nikdy jsme se k této události ani
jednou nevrátili. Koňák se jmenoval Ondra,
byl to Slovák, který tam pracoval na stálo,
nebyl sezónní. Byl to starý mládenec, kolem
40 let, ruce měl jak lopaty, špatně mluvil.
Proto jeho odpovědi byly - ano, ne. Souvětí
z něj člověk nedostal. Po pracovní stránce
spolehlivý, vynikající. Tehdy, když dostal vý-
platu, nebyl s ní asi spokojen a také po po-
pichování ostatními hodně přebíral, tak šel
problém řešit způsobem sobě vlastním. Asi
ho agronom dobře znal, nevyvozoval z toho
žádné sankce a Ondra zase poctivě dřel
beze slova odporu. I to je práce s lidmi.

Poslední událost nebyla vůbec pracovní.
Jednoho krásného dne jsem se vracel, mys-
lím si, že už po pracovní době, vrchní branou
na farmu. Dole, na protější straně nádvoří,
kde byla kantýna, jsem viděl stát pár hně-
dáků zapřažených v bryčce. Kolem stálo
dost lidí, jak bylo běžné při otevřené kan-
týně. I kočí si někam odskočil. Nevím, co
koně vyplašilo, čeho se lekli, ale vyrazili
směrem nahoru proti mně a za mnou ote-
vřené bráně. V pár metrech přešli do cvalu.
Několikrát jsem viděl splašené koně. Také
jsem je viděl zastavovat a slyšel, jak se to má
dělat. Nepostavil jsem se jim přímo do
cesty, ale proti tomu koni, co běžel po mé
levé ruce. Vytvořil jsem si tak malou rezervu
na uskočení, v případě jejich neočekáva-
ného manévru. Když byli asi dva metry
přede mnou, uhnul jsem kousek doleva a
zachytil uzdu sedlového koně. To byl rozho-
dující manévr. Pokud se nepovede, koně
ještě víc zjančí a pokračují dál a je tu ještě
větší riziko, že mohou člověka zachytit tím,
co táhnou za sebou, nebo když ztratí rovno-
váhu, může jim padnout pod nohy. Na za-
chycenou uzdu jsem se doslova zavěsil, ne-
zůstal stát, ale pár metrů běžel vedle koní a
pak s uzdou znovu trhnul.

**Byl to úžasný okamžik. Vůbec jsem ne-
vnímal riziko, ale tu krásu, která pak na-
stala, si nesu celým životem. Koně se vze-
pjali na zadní v celé své výšce, stáli úplně
vzpřímeně a pak se s frkotem postavili na
všechny čtyři nohy. Ještě sebou trhali, ale
to jsem již věděl, že je vyhráno. Začal jsem
je hladit a poplácávat po krku. Pak se za-
čali sbíhat lidé z celé farmy i kanceláře.
Nejšťastnější byl kočí, že se nic nestalo.
Koně používalo ředitelství statku a tehdy
tam byl některý z náměstků na kontrole.
Panští koně bývali klidní, zvyklí na lidi, nic
je lehce nevyvedlo z míry. Sám kočí nevě-
děl, co se stalo.**

Událost neměla na nic vliv, vše běželo ve
vyjetých kolejkách. Já si ale už domlouval

další působení na statku po škole. Z mož-
ností, že bych tam mohl pracovat nevím
kdo přišel, ale byla to iniciativa ze strany
statku. Já jsem ji samozřejmě přivítal. Kdyby
s tím nezačali oni, tak bych ji inicioval já. Tak
to bylo ale lepší, nemusel jsem se nikoho
doprošovat. Nic se písemně nedohodlo,
tehdy to ani nešlo, ale ústně jsme byli do-
hodnuti, že se mohu po škole přihlásit a jistě
mě zaměstnají.

Před zahájením druhého školního roku
jsem ještě zvládnul významné poslání, být
stárkem o hodech ve Starovičkách. Naše
tehdejší stárkovské problémy by mohli po-
drobně popsat i stárci současní, tedy o dvě
generace mladší. Je to prý pořád stejné.

Ukončení ZMŠ s velkou neznámou

Průběh druhého školního ročníku nemá
cenu popisovat. Jak byl celý fádni, o to dra-
matictější byl jeho závěr. Ing. Moravovi, ře-
diteli školy, jsem dopředu avizoval, že mě
chce přijmout do pracovního poměru statek
Valtice. Nakonec to bylo i zřejmé z hodnotí-
cích materiálů mé praxe. Nikdy jsem je sice
neviděl, ale dozvěděl jsem se oklikou, že
hodnocení bylo hodně pozitivní. Nic proti
tomu nenamítal. Pár dní před koncem školy
jsem ale dostal zprávu, že musím nastoupit
do našeho JZD. Kategoricky tvrdili, že mě ni-
kam nepustí. Zase pohovor s ředitelem,
který mně slíbil, že to projedná s předsedou
JZD, kterým se opět stal Josef Škrobák. Byla
zde i jiná možnost, kterou mně navrhl ředi-
tel. Ve škole mělo být otevřeno dvouleté
nástavbové studium s maturitou pro absol-
venty učilišť nebo mistrovských škol, kterou
jsem právě končil. Chtělo to ale jednu ma-
ličkost. Povolení odkladu nástupu základní
vojenské služby. Nevím, kde a s kým jsem
tuto možnost projednával, ale bohužel, má
snaha se ihned na začátku stala neprůchod-
nou.

Po škole jsem nástup do JZD asi měsíc
bojkotoval v domnění, že Ing. Morava si
pohovoří s předsedou JZD a to mě uvolní.
Nic se ale nedělo a já skutečně tehdy pro-
žíval první velké zklamání v životě. Možná,
že mě ani tak nevadilo to, že mě JZD nechce
propustit, ale že mě nepodřel člověk, kte-
rému jsem moc důvěřoval. To je ta druhá
událost, ze které jsem se dost dlouho vzpa-
matovával. Teprve o několik let později,
jako student SZTŠ, jsme si to alespoň čás-
tečně vysvětlili. Jeho příslib pomoci byl ne-
uvážený a vlastně v daných podmínkách
nemožný. Po několika letech se z nás stali
přátelé. Dokonce po absolvování VŠ mě
dvakrát navštívil s přáním, abych šel do
Klobouk učit ekonomické předměty.

*Poznámka: asi po osmi letech po této udá-
losti jsem seděl s několika spolužáky,
všichni již s opožděnou maturitou za sebou
a v jiné škole, a hodnotili našich několik mi-
nulých let. Všichni jsme pocházeli ze země-
dělských rodin, ale z rozdílných výchozích
pozic (řečeno vojensky). Někdo byl synem
sedláka, kovozemědělce, středního rol-
níka, nebo i kulaka. ANO i synové kulaků,
a nebylo jich málo, se mnou studovali na
VŠ a možná i proto patřili později mezi špič-
kové a vážené odborníky.*

*Shodli jsme se na jednom, že tehdejší po-
nížení, až destrukce osobnosti, byla naší
daní pro něco jiného, co započalo a ještě
jsme nedokázali definovat.*

*Já jsem si pomohl větou, kterou mně v r.
1965 (rok před jeho smrtí) řekl otec: Franti,
oni to s námi myslí dobře a my se dobře
máme, tak jsme se nikdy neměli.*

*Jeden vedle druhého, bez rozdílu původu,
jsme se stali funkcionáři zemědělských
podniků. Proč by se jinak studovalo?*

*Právě na tomto setkání padlo několik vět,
které jsem již jednou použil, přesto je ještě
jednou uvedu v mírně inovované formě.*

*Bylo zákonité, že sluníčko naděje, občas
ukryté za hustými mraky, se musí po určité
době objevit. Stačilo mít trochu trpělivosti
a když se objevilo, někdy dokonce na
dlouhou dobu, tak si jej užít nebo dokonce
jeho energii využít.*

*V životě jsem měl štěstí seznámit se s ně-
kolika osobnostmi, které svým významem
patřili ve své profesi k nejlepším v tehdej-
ším Československu. Považoval jsem si za
čest se s některými přáteli. Právě při styku
s těmito lidmi jsem od jednoho vynikajícího
lékaře slyšel, a to ještě v poměrně mladém
věku, další významnou poučku. Františku
pamatujte si, pokud Vám nejde o život, jde
o h...o.*

Nemám rád vulgární výrazy a také je ab-
solutně nepoužívám, ale v tomto případě
jsem musel dát tomuto lékaři, po určitých
životních zkušenostech, za pravdu.

V zemědělství začala éra mechanizace,
pevného odměňování, zákonné dovolené,
zájezdů, rekreačních pobytů, směnného
provozu, budování sociálních zařízení, atd.

Šumava - konec bojkotu a trucování

Nastaly dlouhé noci s přemýšlením o feu-
dální společnosti, ve které vrchnost rozho-
duje o poddaném, co bude dělat, pro koho
bude dělat, zda se může přestěhovat atd.
Ale nedalo se svítit, člověk musel být z ně-
čeho živ, tak jsem začal opět pracovat. Do
JZD se vrátilo mezitím několik kluků z prů-
myslu v rámci akce na pomoc zemědělství.
Byl to M. Kostrhoun, J. Vališ a F. Benda.

Moje dva původní komplice, za mojí nepřítomnosti, někam odvál čas. S těmito novými tvářemi jsem pracoval až do nástupu voj. služby. Nejdříve nás pověřil J. Škrobák tím, abychom se urychleně přesunuli na Šumavu do Černého údolí-Žofína, kde skupina našich členů společně se členy JZD Vrbice, těžší od března smrkovou kulatinu. Akce měla skončit v polovině dubna, ale začátkem května ještě nebyla poslána ani jedna vlnková zásilka. Jarní práce byly v plném proudu a bylo zapotřebí každé ruky. Plán byl jednoduchý. Natěžené dřevo postahovat k cestám na několik skládek, pak objednat od lesů Pragu V3S a naložit je v Nových Hradech na vagóny. Musím předeslat, že tam pracoval i otec, takže matka znala poměry, přivítala můj přesun, jako možnost jeho jisté kontroly. Víím, že když se tam původní skupina přepravovala, bylo velkou starostí otce, jak tam dostat vědro červeného vína, aby se sud nepoškodil. Jeli tam nákladními vagóny, neboť z JZD Vrbice se tam přesouval pár koní na stahování dřeva. Dalším členem party byl Fanoš Popovský, známý to bubeník místní kapely a šprýmař. A taky Karílek, populární piják všech vajíček ptáků hnízících v přírodě. Když jsme přijeli na Žofín a než se ubytovali v budově, které se říkalo mlýn (původně, podle náznaku náhonu to mlýn byl) viděli jsme kolem dokonalý nepořádek. Potok, dále po proudu se nazývající říčka Černá, byla plná přidrátovaného prádla. Na nechápavé zírání nám bylo sděleno, že voda je tak měkká, že uvázaná košile v proudu je za dva dny bělostně čistá. Uvnitř v budově to bylo jako v nějakém brlohů. Víno bylo vypito, údajně chytalo hnědku, tak se muselo předejít jeho znehodnocení. Kočí, který měl na starosti přiblížování dřeva, měl 28 let a byl to klasický notorik. Na noc se přikrýval dekami, které přes den dával na koně.

Hned druhý den jsme se dali do práce. Nebyla těžká, ale kvůli špatně dostupnému terénu dost složitá. Stromy se musely řezat

ručně, žádné motorové pily neexistovaly. Koně jsme rozdělili mezi dva chlapy, takže se stahovalo ve dvou. Stromy se musely porážet tak, aby padaly jedním směrem. Řezem z kopce a osou k zamýšlené skládce. Nemohlo se pracovat od časného rána kvůli nadměrné rose, ale po jejím částečném opadnutí až do západu slunce. Dřeva přibývalo každým dnem tolik, že po týdnu jsme již začali organizovat nakládku. Otec, který byl již tehdy myslivcem, mě slovně zasvěcoval do tajů zdejší zvířeny. Jednou mě zavedl na palouk, kam se chodili pravidelně pást jeleni a já je tam skutečně viděl. Když se rozběhli, bylo opravdu úchvatné sledovat jejich ladné skoky.

Na závěr jsme si dokonce dovolili zajít do Černého Údolí (název pro několik domů) na zábavu, ze které si pamatuji pouze jedno. Poprvé jsem viděl, podle mého soudu, skutečné hajné. Byli dva, zbraně měli u sebe. Díval jsem se na ně se zalíbením a říkal si, tak by měl vypadat ideální chlap. Měli slušivé zelené uniformy vybavené vším, co k nim patří. Byli štíhlí, věkem tak do 30 let, výškou dost přes 180 cm, jeden měl vousy a druhý knírek. To tehdy nebylo moc k vidění. Takové postavy jsem znal pouze z povídek nebo z filmů. Ten černovlasý s knírkem, mi připomínal myslivce z filmu Divá Bára. Jistě si byli vědomi svého menšinového postavení a především fyzických dispozic. Museli být asi hodně vytiženi. Jejich sídlo s názvem Myslivna se nacházelo naproti ubytovny a zároveň stravovny mladých žen – sezónních pracovníků, které zde a v okolí vysazovaly malé stromky. Do ubytovny jsme chodili i my, ale za účelem stravování, které jsme zde měli zajištěno. Když jsem tuto oblast navštívil po čtyřiceti letech, ze všech objektů zůstala pouze Myslivna. V této oblasti jsem tehdy pobyl přibližně 14 dnů. Dřevo bylo vytěženo a naloženo v Nových Hradech na vagóny, společně s ním i všechno ostatní. My jeli nějak složitě osobákem. Předseda byl nadmíru spokojen. Z natěženého dřeva

se pak dělaly sušáky na kukuřici (klasy), voj. těžku a různé ohrady a ploty. Mám dojem, že objem dřeva vystačil pro potřebu na deset let. Matce jsem žádné postřehy z toho, co jsem tam viděl, nesdělil.

Ze společné práce s výše uvedenými mladíky si pamatuji ještě na jeden moment. Vepřín byl již dostavěn, ale kdosi navrhl (možná to bylo i v původním projektu), že do přípravy je zapotřebí zabudovat kovový nosník ve tvaru písmene I, který bude sloužit k uchycení nějakého zvedacího zařízení. Dovezené íčko o výšce 30 nebo dokonce 40 cm bylo samozřejmě delší než bylo potřeba. Nikoho nenapadlo nechat si ho zkrátit u dodavatele. Možná to ani tehdy nešlo. Rozkaz zněl, zkrátit. Donesla se klasická pilka na železo, kterou má každý kutil doma a několik pilových plátků. Tu práci nepřejí nikomu. Po několika hodinách řezání, u kterého jsme se střídali, se mohlo řezat dál jen s plátkem. Oblouk pily nás již nepustil dál do řezu. Kožené rukavice a vlastně vůbec žádné se tehdy nepoužívaly, takže dva jsme proti sobě tahali plátek pilky obalený kusem hadru, abychom ruce jen trochu šetřili. Práce nám trvala celý den.

Loučení s civilem se nekonalo

Přišel začátek srpna a já již věděl, že co nevidět obdržím povolávací rozkaz k nástupu na vojnu. Stalo se tak asi 14 dní před termínem nástupu, který byl stanoven na 1. září 1959. Měl jsem se dostavit do Brna na hlavní nádraží, kde bude shromaždiště.

Ve V. Pavlovicích bývají vždy třetí týden v srpnu hody, kterých jsem se ještě zúčastnil. Naposledy jsem si zatančil se všemi děvčaty, které jsem znal a také rozloučil. S jednou slečnou jsme si slíbili, že si budeme psát. Prozradím, že jsme si na začátku vojny vyměnili dva pohledy a tím to skončilo. Nedobrovolně musel jít každý svou cestou.

KaFr.

V měsíci březnu oslavili významné životní jubileum

pan Bohumil Bílek – 70. narozeniny

paní Božena Kotoučková – 70. narozeniny

pan Miroslav Vrtal – 60. narozeniny

V měsíci dubnu oslavil významné životní jubileum

pan Vojtěch Kadlec – 80. narozeniny

Rozloučili jsme se:

únor – paní Jaroslava Kadrnková, Starovičky 239

březen – pan Edvard Haluza, Starovičky 152

březen – paní Marie Rožková, Starovičky 227

březen – pan Jan Prokeš, Starovičky 140

Společenská kronika

Blahopřejeme rodičům:

Dne 22. 2. 2021 se narodila **Lucie Ovísková**.

Rodiče:

Lenka Ovísková a Pavel Ovísek, Starovičky 198.

Dne 24. 2. 2021 se narodil **Jáchym Hrazdira**.

Rodiče:

Blanka Kováčová a Martin Hrazdira, Starovičky 115.

Z naší farnosti

Milí čtenáři našeho zpravodaje,

zdravím všechny jménem naší farnosti a přeji krásné jaro. Již přes rok se potýká celý svět s pandemií Covid-19. Nekonají se žádná shromáždění, jak občanská, tak církevní. Dá se říct, že není o čem psát. Ale přece jen bych se chtěla kratičce zmínit a podělit s vámi o velkou radost, kterou jsme letos mohli i přes veliká opatření a v menším kruhu společně prožít. Tou radostí pro nás bylo opravdové prožití svatého týdne – od **Květné neděle**, až po **Velikonoční pondělí**, oproti Velikonocím v minulém roce, kdy jsme vše prožívali jenom prostřednictvím televize. Bylo to zase jiné a není na místě říkat „jenom“. Pán Bůh zaplať za tuto vymoženost. Však přece jen prožívání nádherných liturgií, ať Květné neděle, velikonočního třídní, či Hodu Božího v našem malém, ale milém kostelíčku, je nezaměnitelné. I když nás mohlo být jen pár, i když nebyl průvod s ratolestmi – kočíčkami, ani venku oheň o sobotní vigílii (průvody jsou zakázány), i když jsme seděli v rouškách rozsazeni po celém kostele, bylo to nádherné a povznášející. Téměř všechny obřady u nás sloužil pan kaplan **Mgr. P. Vojtěch Zahradka** a my mu upřímně děkujeme za tak slavnostní provedení těchto svátků. Dokonce s ministranty obřady nacvičoval hodinu před mší! O Květné neděli a do smutného děje Velkého pátku – umučení Ježíše Krista, nás uvedli čtením pašijí pan kaplan spolu s **Lenkou a Vítou Krůzovými**. Děkujeme za poutavý přednes. Poděkování patří všem, kteří stejně poutavě o sobotní vigílii zmrtvýchvstání předčítali úryvky ze Starého zákona. Rovněž panu děkanovi **Mgr. P. Janovi Nekudovi**, který přijel sloužit mši sv. o Velikonočním pondělí, snad aby se tradičně zapojil po mši do šlaháčky? (Promiňte, pane děkane, určitě to tak nebylo). Naši kněží mají totiž tři vesnice a jedno město. Pro zákaz shromažďování osob, museli tedy sloužit všech pět dní za sebou tyto náročné obřady jednotlivě v každé farnosti. Měli toho pozhnané. Klobouk dolů... Také našim obětavým ministrantům děkujeme za zvládnutí jistě pro ně náročných svátků, protože některé obřady trvají téměř dvě hodiny a oni se na ně vždy těšili a někteří opravdu posloužili všech pět dní v řadě! A to ještě **Adámek s Martínkem** stihli „na našem konci hrkat“. Také varhaníkům, řediteli hudební školy **MgA. Mgr. Miroslavovi Brůčkov** a **panu Ing. Davidovi Tomáškov**, který také své varhany sám doprovází krásným zpěvem a už i jeho malá dcerka **Martička** se nechala slyšet hrou na varhany. Úžasné, jen tak dál Martičko! Vlastně děkujeme celé rodině Brůčkové, včetně školačky **Elišky** mladší, která je již dnes ve svých 11 letech výbornou zpěvačkou, jak to jinak v této hudební, pěvecké, obětavé a nevím, co ještě vyjmenovat, rodině ani není možné. Děkujeme za jejich překrásnou hudbu a zpěv zvláště o Velikonočním pondělí, kdy jsme po mši sv. my ženy, jako návdavkem dostaly ode všech přítomných mužů a chlapců před kostelem řádně našleháno. Snad nejvíce si zaslouží pochvalu mladíček, student **Miroslav Brůček**, který nás oblažuje z kůru svým krásným, sytým hlasem při všech mších i mimo svátky, za varhanního doprovodu svého otce. Zpívá sólově písně a žalmy, jelikož hromadný zpěv je zakázán. Tím liturgii velmi obohacuje. S děkováním nelze opomenout ženy, které se postaraly o úklid a velikonoční výzdobu. Náš kostel byl opravdu nádherný.... Jak všichni vidíte, smrt i zmrtvýchvstání našeho Ježíše Krista jsme hluboce prožili a načerpali (dobili baterky) do dalších dní. Chceme věřit, že brzy bude líp, i když na roušky si asi budeme muset zvyknout tak trochu, jako v Číně. Buďme trpěliví a poslušní a děkujeme Bohu, že přežíváme. Pokud nás nic podobného nezasáhne, rádi bychom se připojili na konci měsíce května k celostátní

Noci kostelů. Jen tak, bez velkého programu a scházení, snad s reprodukcí hudby, ale každý, kdo bude mít zájem si prohlédnout všechna zákoutí našeho kostela a fary, bude mít možnost a bude vítán. Bližší informace poskytneme včas, až podle situace.

Foto: Lenka Krůzová

SRDEČNĚ ZVEME NA NOC KOSTELŮ – pátek 28. 5. 2021
KOSTEL SV. KATEŘINY A FARA VE STAROVIČKÁCH
BUDOU OTEVŘENY OD 18.00 – 22.00 HODIN
TĚŠÍME SE NA VÁS

Jménem farní rady Anna Haluzová

Pohled z rozhledny na
Starovičky a Pálavu

Památky a zajímavosti Staroviček

Rozhledna U Obrázku

Na kopci nedaleko od Staroviček, na rozhraní polních tratí Okolesy, Nové Hory a Roviny se nachází rozhledna. Nazvaná je podle místa, kterému místní říkají „U Obrázku“.

Stavba se nachází na místě bývalé vyhlídky, která musela být pro špatný stav odstraněna. Skládá se z vyhlídkové věže a navazujícího krytého přístřešku k posezení. Je sestavena tak, aby svou siluetou připomínala kostel sv. Kateřiny ve Starovičkách. Rozhledna je vyrobena z ocelové konstrukce a

dřevěných hranolů. Nachází se v nadmořské výšce 265 m.n.m., s vyhlídkovou plošinou ve výšce 350 cm, ke které je nutno zdolat pouhých 19 schodů. Rozhledna byla uvedena do provozu v prosinci 2020.

Není vysoká, ale výhled z ní je jedinečný. Kromě pohledu na Starovičky je odtud překrásný pohled na dominantní Pálavské vrchy a třpytivou hladinu Novomlýnských vodních nádrží. V bližším okolí se nabízí pohledy na Hustopeče, Popice, Strachotín, průmyslový areál Signum, dále Pavlov,

Šakvice a Zaječí. Na jihovýchodě kolem dálnice je možné pozorovat vesnice a městečka Břeclavská, až po Vrbici, Kobylí a nejbližší - v údolí ukryté Velké Pavlovice. Při dobré viditelnosti lze na východě spatřit pohory Bílé Karpaty s Lopeníkem, směrem k jihu Malé Karpaty a také Minaret, komín Fosfy nebo větrné elektrárny v Rakousku.

Rozhledna U Obrázku je často cílem procházek místních obyvatel, ale i zastávkou a zajímavým místem k návštěvě pro turisty, kteří hojně využívají zdejších cyklostezek.

Text a foto: Zdeněk Trněný

Pohádka o království, které si přestalo vážit toho nejcennějšího, co mělo

(pokračování ze str. 5)

Potom přišel trend světovosti i do tohoto malého království. A lidé se přestali o své malé kousky půdy starat. Místo toho začali vyrážet v masových skupinách do obchodních řetězců, aby si mohli připravit světové jídlo. Třeba toto: hovězí steak z Argentiny, brambory z Polska s česnekem z Číny a k tomu zeleninový salát ze všech koutů světa (rajčata z Itálie, papriky z Nizozemska, okurky ze Španělska, ledový salát z Řecka). Tak na český stůl cestovalo jídlo tisíce kilometrů z celého světa.

Stalo se, že lidé v obchodech s plnými regály hotových potravin přestali přemýšlet. Ztratili povědomí o podstatě a nezajímali se, jak se potraviny do regálů dostávají, jak vlastně vznikají, z čeho se skládají. Ve všem tom shonu zapomněli, že za jejich blahobytem stojí v prvopočátku úrodná půda. Zapomněli, že půda je to nejcennější, co mají. A česká půda začala pomalu skomírat. Nikdo se o ni nestaral, nikdo nechtěl její produkty. Radost ze života se z ní úplně vytratila.

V tom království se lidé o svou půdu pořád málo starají, přesto ji mohou velmi pomoci. A to úplně jednoduše. Stačí, když si připraví, častěji než světové, jídlo ryze domácí. Třeba toto: hovězí steak z Česka, české brambory s českým česnekem a k tomu zeleninový salát ze všech koutů Česka (česká rajčata, české papriky, české okurky, český salát). Jen v zimě se budou muset trochu uskromnit.

Podporujme české farmáře, kupujme české (bio)potraviny a vraťme půdě zpátky chuť do života a radost ze života.

Pavlaína Prátová

Poplatky za rok 2021 - splatné 31. 5. 2021

POPLATEK ZA ODPAD

Sazba poplatku za odpad činí
150 Kč/osobu.

číslo účtu obce – 5028651/0100

VS 1340, SS – číslo domu

PLATBY ZA STOČNÉ!!!

Cena stočného pro rok 2021 je stanovena na 58,53 Kč za 1 m³ bez DPH, tzn., že na 1 občana s tekoucí teplou vodou činí stočné pro rok 2021 1 638,84 Kč bez DPH (28 m³ dle směrných čísel x 58,53 Kč bez DPH).

Částka vč. DPH 1 802,72 Kč/os./rok

VS 23212111, SS – číslo domu

POPLATEK ZA PSA

- a) za jednoho psa150 Kč,
- b) za druhého a každého dalšího
psa téhož držitele100 Kč,
- c) za psa, jehož držitelem je osoba
starší 65 let50 Kč,
- d) za druhého a každého dalšího psa
téhož držitele, kterým je osoba
starší 65 let50 Kč.

VS 1341, SS – číslo domu

Prosíme o zaslání každé platby zvlášť – za odpady, za psy,
za stočné.

Komu nebude nějaká platba jasná, ať prosím
kontaktuje obecní úřad
na tel. č. 519 414 035.

(HK)

Samozvaný dřevorubec

Jsem adeptem na myslivce ve starovičském mysliveckém spolku a jako každé zimní nedělní dopoledne jsem se vydal zavést krmení do svého zásypu, který mám přidělen U Splavu, jedná se o místo vzdálené cca 500 m od naší střelnice. Zásyp je umístěn na začátku akátového hájku, mezi akáty jsou také různé náletové křoviny, které tvoří ideální krytí pro drobnou zvěř. Takových míst v našem revíru bohužel ubývá. O to více nepříjemné překvapení pro mě bylo, když jsem zjistil, že v akátovém hájku řádil samozvaný dřevorubec, který pokácel 13 vzrostlých akátů. Daný pozemek, kde se nachází tento hájek patří obci Starovičky. Náš samozvaný dřevorubec svým počínáním způsobil nejen škodu na majetku, také se dopustil krádeže, jelikož všechny pokácené stromy zmizely a v neposlední řadě nenávratně poškodil životní prostředí. Takové jednání

lze ohlásit na policii. Za tento přestupek může být udělena pokuta až do 100.000,-.

Je mi líto, že i v dnešní době se mezi námi najdou takoví, kteří nerespektují vlastnictví jiných a jedou si na dřevo do cizího. Toto chování mi připomíná, že všechno patří všem a z obecního krev neteče. Tak jen doufám, že se tento dřevorubec také účastní společných akcí pod záštitou obce, kde se sázejí nové

stromy, abychom i v budoucnu měli, co nabídnout našim samozvaným dřevorubcům. Ještě více by mě však potěšilo, kdybychom se takovými samozvanými dřevorubci již v budoucnosti nemuseli zabývat.

Radek Habrovec

Jedna pamětnická...

Slavnost Božího Těla

(foto z období cca 1956-57)

zprava - V čele průvodu s korouhví Ladislav Ovišek, za ním ministrant Ruda Mazůrek ml., druhý ministrant Václav Holacký, s další korouhví Štěpán Mazůrek, vedle kostelník Cyril Mazůrek a farář Karel Podlehl. Za ním v pozadí Rudolf Mazůrek, vedle snad Václav Tomek nebo Václav Šafařík, nebesa vlevo nese Jan Drbola, za ním Václav Najman a zcela vlevo je částečně vidět Jakub Vališ s další korouhví.

Mezi děvčaty vpravo jsou Věra Tučková, Mařenka Šafaříková (Smutná) a Naďa Bendová.

Za poskytnutí fotografie děkuji paní Anně Mazůrkové.

Zdeněk Trněný

STRÍPKY Z MINULOSTI – NAŠE ŠTARVICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

ČÁST PÁTÁ – A TAK BĚŽEL ČAS...

Náš první podzim v JZD končil běžnými lehkými hodinovými pracemi (hodinová mzda 3,70 Kč), jako na příklad ovazování mladých stromků proti okusu po celém katastru. Při této práci jsme se „nestrhaly“ ani nevydělaly, avšak tuto odpočinkovou práci jsme si za to náročné léto určitě zasloužily. Než jsme nafasovaly „špagáty“, papírové pytle, ze kterých jsme potom trhaly cáry na ovázání a než jsme přišly třeba do Rozinky, na Kněžskou, nebo Pod Okolese, tak byla svačina. Sedly jsme si za stoh, nebo za otepi „turkyniska“, které bylo různě po katastru nachystané k odvozu na krmení, abychom byly „za větrem“ a pojídaly své zásoby. Uloženou práci jsme však musely vykonat. V posledních dnech našeho prvního pracovního roku 1964, si nás zavolal ekonom František Benda do kanceláře a prohlásil: „Děvčata, půjdete do školy!“ Divily jsme se, co to na nás zase ušlilo a do jaké školy zas!?!... No ale poslechy jsme, koupily si aktovky „diplomatky“ a začátkem nového roku jsme nastupovaly na denní vyučování do hustopečského zemědělského učiliště. Po tři měsíce jsme jezdily denně do školy, včetně soboty. Kurz nazvaný „Zimní kurz zemědělské mládeže“, byl ukončen řádnými zkouškami ze čtyř předmětů po padesáti otázkách. Braly jsme to velmi vážně a opravdu jsme se poctivě učily na nelehké zkoušky pro nás, které jsme školu navštěvovaly jen tři měsíce a osnovy, tedy i otázky u zkoušek byly prý stejné, jako pro celoroční (ti měli totiž také tu praxi na poli i v kravínech, takže ve škole nebyli denně). Obdržely jsme PRŮKAZ ODBORNÉ KVALIFIKACE pro zaměstnance v zemědělství, lesním a vodním hospodářství. Toť oficiální název oné zelené knížky, kde byly zaznamenány známky ze čtyř předmětů, ze kterých jsme skládaly zkoušky před šestičlennou porotou. Musím podotknout, že jsme si vedly výborně. Zkoušky ty byly: Rostlinná výroba, Živočišná výroba, Zemědělská mechanizace a Organizace socialistických zemědělských závodů. Pamatuji, jak jsem si nemohla při zkoušce z mechanizace, v otázce, jaké máme typy radlic, vzpomenout na jednu radličku a to „radličku srdčitou“. Náš učitel tohoto předmětu, s. Rotter, se vehementně chystal za srdce a zíral mě do očí. Přiznám se, že jsem ho hned nepochopila a snad jsem v mladické nerozváženosti toto gesto připisovala nějakému osobnímu vyznání, než jsem pochopila, že jsou to vlastně jen a pouze „radličky srdčité“. Za-

chránil mi jedničku tento dobrý učitel. Děkuji. Vzpomínám také, jak si chudák Mařenka vytáhla v živočišné výrobě otázku samčí pohlavní orgány. Sypala to však před komisí perfektně, jako z rukávu, aby to měla co nejrychleji za sebou. Však červená i s ušima z toho byla ještě u autobusu. Ani tehdy netušila, jak jí to bude později prospěšné. Stala se z ní v pozdějších letech vzorná a vyhlášená ošetřovatelka v živočišné výrobě... Záměrem školy tehdy bylo, uspořádat příští zimu druhé kolo a my budeme mít po absolvování ukončené dvouleté učiliště. Leč, nestalo se tak a druhé kolo se nekonalo. Zelená knížka se samými jedničkami nám byla stejně nanic. Vždycky nám byl dáván nejnižší plat, coby nevzdělanců. I když jsem v pozdějších letech byla vedena jako pracovník THP, tedy technicko - hospodářský pracovník ve funkci - skladník, vždy za nejnižší plat v JZD. Měla jsem v těchto skladech hmotnou zodpovědnost přes 6 milionů korun. To byly tehdy zcela jiné peníze, než dnes. Když si představíme ten poměr k mému měsíčnímu platu 1450,- Kč. Ostatně ty vyšší platy se pohybovaly kolem 2000,- Kč. Ten stejný plat, jak jsem měla já, měla tehdy už jen uklízečka a to ještě ne na plný úvazek. Já jsem musela být k dispozici ve špičkových pracích – setí, chem. postřiky, žně, navážení bramborové sadby, sklizení vojtěšky - ventilace a podobně, také v sobotu a v neděli. Ovšem plat byl fixní. Když jsem se ohradila, bylo mi sděleno, že nemám vzdělání. Co na tom, že práci zastávám, jako ten vzdělaný středoškolák. S tím se prostě nedá nic dělat! Právila mi předsedkyně družstva. I když jsem absolvovala s výborným výsledkem všechna školení a kurzy, které byly potřeba. Včetně jedových zkoušek s vyhláškou o zacházení se zvláště nebezpečnými jedy, tedy ZNJ. Přičemž plat skladníka přede mnou byl 1900,- Kč. Přesvědčila jsem se, že kdybych byla mužem, třeba i důchodcem a neměla požadované vzdělání, byla bych normálně ohodnocena i bez požadované střední školy. Tak to prostě chodilo. Vždycky mě tato diskriminace žen vadila a popuzovala, ba co víc, rozlítostňovala. Tehdejší personální pracovník pan Černý mě nutil do dálkového středoškolského studia se slovy, že to určitě zvládnou. Jenže pusťte se do toho s pětičlennou rodinou, záhumenky a vinohrady! Nedostala jsem odvahu a tak jsem zůstala u toho nejnižšího platu... To však

nechme stranou. To také již dávno přebývalo. Zase jsem si přece jen posteskla, že? Ach ta ženská!

Nebudu vyjmenovávat všechny práce, které zemědělství tehdy obnášelo. Musela bych odbočit a narazit na práci, kterou také nelze zapomenout a vymazat ze vzpomínek na práci v rostlinné výrobě. A já to udělám, odbočím, narazím a popíši, když už jsem se tak rozjela!... To již bylo později, po sloučení družstev – Starovičky, Šakvice, Zaječí tedy ve druhé polovině sedmdesátých let, kdy jsem už znovu nastoupila do práce po mateřské dovolené. Tehdy družstvo začalo likvidovat staré vinice po německém obyvatelstvu v Zaječí, nezapomenutelný NOVOMLÝNSKÝ SVAH. Tehdy za námi přišel na pole hlavní agronom Ing. Ševčík (byl to Brňák) se slovy: „Kočky! (Tak nás oslovoval, třebaže s námi byly ženy před důchodem) Řekněte doma chlapům, ať vám nabrousí sekery, anebo kdo má doma po stařečcích starou, jak se u vás asi říká, klučnicu, tak ať vám to připraví. Zítra půjdete vysekávat vinohrady na Novomlýnský svah.“ To si nikdo, kdo to nezkusil, nedovede představit, co je to za práci, když hlavička vinohradu není uschlá, ale živá. Jaké ona má pérování, když do ní seknete. Mlátily jsme celou svou silou do silného krku staré hlavy a ona odolávala. Naše ramena jako vytrhaná z kloubů, síla v nás už žádná a dostaly jsme se kousek od kraje. Dnes už nevím, kolik dní za sebou jsme tuto práci, kterou jsme nazývaly „prací pro vraha“, vykonávaly. Potom, až jsme musely na jinou práci, která nás volala, nastoupili muži – pěšáci. A ejhle! Nastartoval se traktor, zapráhl řetěz, který zahakovali za hlavičky. No proč by si to neusnadnili. Ale aby se to usnadnilo ženám, to nikoho nenapadlo. „Kočky! To zvládnete!“ Zrovna tak to bylo s vynášením „rýví“ ve vinohradě. My ženy ho nosily nad hlavou ven z vinohradu celé dny upachtěné, zničené, a že to jinak nejde. Za 30,- Kč na den! Až to dělali muži, samozřejmě v širokém vinohradu, tak použili traktor a vyváželo se. Tak to prostě chodilo. Ženy musely vždycky všechno oddřít holýma rukama, popřípadě s motykou a srpem...

Vedle toho všeho však musím zmínit také pozitivu, která přinášelo toto kolektivní hospodaření. Takové kulturní vyžití, o jakém se v soukromém hospodaření nikomu ani nesnilo a také by si nikdo nemohl dovolit své hospodářství třeba jen na jediný den

opustit. Začalo se jezdit na autobusové zájezdy po naší vlasti a později i do sousedních zemí. Jezdával se jeden jednodenní výlet pro ty, kteří se nechťeli, anebo nemohli z domova na delší dobu vzdálit a jeden tří, anebo čtyřdenní. Jezdilo se i přede žněmi, většinou však po žních. Jezdilo se do Brna na veletrh, do Olomouce na Flóru, na výlov ryb, například až do jihočeského Kunžaku, později do Českých Budějovic na výstavu Země živitelka... Tu vzpomenu na jeden tento zájezd, který nikdo z nás, kdo se ho tehdy zúčastnil, jistě nemůže zapomenout. Tehdy jsme ještě nesledovali předpovědi počasí, anebo vlastně nebyly určité takové přesné, jako jsou dnes, v době satelitů. Před tímto zájezdem tehdy dlouho panovalo ustálené horké počasí. Na poli se nemluvalo dlouhou dobu o ničem jiném, než o výletě, na který jsme se jako vždy velmi těšili. „Tož, co si voblíkneme? No, coby. Dyť je furt takový horko a jedeme na jeden deň, tož si dám gatě plátáky, vopánky, halenku bez rukávů a mám takové teňučké svetřík z umělíny. Jedeme hodně brzo, tož ho dám na sebe a potom ho strčím do kabele. Ten lehko unesu“. No jo! Některé horkokrevné se s nějakým svetříkem byt lehkým nechťely vůbec zatěžovat. Vyjíždělo se brzy, ještě za šera, tak se ani nepoznalo, zda slunko vyleze, nebo ne. Než jsme přijeli na Vysočinu, byl den. Ale jaký! Tma, mraky jako duchny a začalo poprchat. Za krátkou dobu se obloha protrhla a spustil se liják, jaký dnes málokdy vidíme. Lilo celou cestu. Když nám řidič uprostřed cesty zastavil u lesa na „chlapi vpravo, ženský vlevo“ (nějaká dnešní odpočívadla s čerpačkami a vybaveným WC, neexistovala), tak se nám ani do té potřeby nechťelo, ba se nám docela zastavila. Do toho deště totiž fičel pořádný severák a ten se nám moc pod lehké spodní prádlo pouštět nechťelo. No ale museli jsme. Budějovice byly daleko... Říkali jsme si, hledě na oblohu, že devátá to rozhodne a snad si slunko dá říct a vyleze. Ale nevyšlo. Ani po cestě, ani v Budějovicích, ani na cestě zpáteční. Z výstavy si nepamatuji vůbec nic. Ale pamatuji si, že ženy se rozběhly v první řadě po obchodech a zkupovaly teplé svetry a „šustáky“ (silonové pláště), pláštěnky, většina totiž neměla s sebou ani deštníky. Tím vším obaleni jsme si sedli u stánků ke stolům na studené lavičce za takové oplocení, abychom se chránili před tím studeným větrem. Silně voněli opékání a smažení pstruzi a kapři z oněch stánků. Tomu jsme nemohli odolat, tak alespoň jako náplast na tak „nádherný“ výlet, jsme si na ně vystáli frontu. Prokřehlými, modrými prsty jsme tuto dobrotu v zákrytu

oplocení obírali, přikusujíc studený, od severáku okoralý chléb. Muži zapíjeli ledovým pivem a vzpomínám si, že jim ten „Budvajs“, na který se tolik těšili, ani nechutnal. Ještěže, kromě ledových limonád byl k mání horký čaj, který než jsme ho popíjeli, byl stejně jen vlažný. Byli jsme všichni rádi, když jsme mohli nastoupit do našeho autobusu a promrzlí se vydat na cestu zpáteční k naší milované Moravě. Dodnes nezapomenutelný výlet, věřím, že pro všechny zúčastněné. Když to teď po snad padesáti letech popisují a ptám se mého muže, zda si vzpomíná na výlet na Zemi živitelku, odpovídá: „No na to se přece nedá zapomenout! Já sem tenkrát to jediný pivo ani nedopil“...

Ostatně naše výlety se velmi podobaly těm ze sedmdesátých let, které ještě dnes máme možnost shlédnout v pamětnických filmech natočených v oněch sedmdesátých letech minulého století. Přesně ta doba to totiž byla. Vždycky u toho ráda zavzpomínám. Samozřejmě nepíši o politice, která byla sem tam nenápadně, či nápadně do filmů vsunuta. Také nepíši a nechci popisovat náboženské poměry a problémy, které jsme prožívali. To je jiná věc a jiná kapitola. Tohle bylo naše mládí. Pro většinu dnešních mladých je to určitě směšné a snad těmito výlety i opovrhují, i když, nic bych za to nedala, že nám je někteří i závidí. Já ale chci tím jen přiblížit, jak se tehdejší lidé, ač měli práci velmi těžkou a životní úroveň byla někde zcela jinde, dokázali společně bavit a zpívat. Zdůrazňuji slovo **SPOLEČNĚ A ZPÍVAT!** Protože tohle všechno dávno vymizelo. A je to škoda. Víím, nic se nedá vzít zpátky a ani by to nikdo nechťel. Vřak tu pospolitost a lásku k našim písničkám a k setkávání se, třeba „enom tak na plk“, bych ráda přála i dnešnímu pokolení. To bývalo legrace! Jezdili i starí družstevníci a to jsme se my mladí opravdu pobavili. Ale v dobrém, ne že bychom se posmívali. Prostě jsme se pobavili a dodnes si to mnozí pamatujeme. Všichni bývali veselí a na zájezd se každý velmi těšil. Odpočinuli si na chvíli od těžké každodenní lopoty a starostí. A jak se uměli bavit!! Sotva se sedlo do autobusu a vyjelo za dědinu, aby se „nedě Bože nekemu neudělalo mdlo“ hned zavoněly a kolovaly „Hochmanský kapky – věčínó z marhulí, nebo z kadlátek“. Za malou chvíli zašustěly papíry (žádné dózy nebyly) a zavoněly řízky, nebo uzený, či bůček a cinkly litrovky s vínem. Pamatuji si, že tetička „Babáčka“ měla s sebou síťovku rajčat, která se houpala zavěšená nad její hlavou na okně autobusu, na háčku. Veselí, občerstvení hned všichni začali zpívat. A

zpívalo se v autobuse, zpívalo se po večeri. Což teprve v českobudějovickém pivovaru! Tam se i tančilo...Vzpomínám, jak jednou po odstartování na třídenní výlet, se začal „stréc Jurka Pleskač hrabat tetičce v kabeli a vytáhl střep ze zrcadla. Ná Juro, co to máš? Zavolal kdosi. No přece zrcátko! Takový? Ptá se kdosi. Tož malý sme doma neměli a tak Liduna vzala velký, třískla do něho, aby sme měli sebó malý do kabele no, tož co se řechceš! Ty bestak nemáš žádný“... Tetička Gábina si zase na noc, když jsme spali jednou ve společné noclehárně, zavazovala oči šátkem. „Že vona to tak dělá dycky, aji doma, protože by ináč neusnula.“ No ale každý den u oběda, než nám ho přinesli, usnula u stolu. To bývaly časy! Mám to všechno ještě dnes před očima. A všechny ty lidičky, kteří jsou už dávno na věčnosti. A ty nákupy! To byla doba, že v obchodech u nás nic moc nebylo. Vřchno se shánělo a na vřchno se stály fronty. Tenkrát zrovna nebyl v obchodě ocet a na krku okurková sezóna. Stáli jsme v jednom městě, že rozchod, ať si každý něco nakoupí dom. Jedna tetina přiběhla, zvonila v síťovce několika flaškami octa (tehdy bývalo vřchno ve skle. Plasty nebyly) a „honem ženský, tam v tem vobchodě majó vocet! A dali mě, kolik sem chcela!“ A tak byla invaze na obchod. Zpáteční cesta byla doprovázena neustálým skleněným zvoněním a nikdo se nepohorřoval, protože to cinkání náramně doplňovalo ten zpěv a ostatně všichni měli „dušu v peřó“, jak se jim podařilo nakoupit nedostatkové zboží. Jindy zase nebyly k sehnání rýžové metle na holi, u nás zvané „smítěnky“. To jsme byli v Litomyšli v rodišti Bedřicha Smetany. Světe, div se! Tam jich byl plný obchod. No tak zpáteční cesta byla nebezpečná, jelikož zakoupené metle umístěné nahoře v síťkách odkládacího prostoru nad hlavami, při ostřejší zatáčce padaly na hlavy... Ale zase pohodička a všeobecná radost z úspěšného „véletu“. Ještě vložím vzpomínku ze Šakvic od naší babičky Mařenky, když nebyly k mání kotle (na zabijačku) a Šakvičáci na ně kdesi na výletě narazili. Zkoupili vřchny tyto padesátilitrové kotle, co tam měli a tak si zaskládali autobus, že při zpáteční cestě nemohli ani na to „chlapi vpravo, ženský vlevo“. Vřchno se vydrželo pro tu radost z úspěšného výletu. Každého blažil nový kotel... Projezdily se Severní Čechy s vyhlášeným Hřenskem, Klínovcem, Střední Čechy, Babiččino údolí, Adršpach, Jižní Čechy s Českým Krumlovem, kde se absolvovalo přírodní divadlo s otáčivým jevištěm. Hrad Karlštejn s nočním venkovním představením „Noc na Karlštejně“, hrady Orlík a Zvíkov s divadlem

– Zvíkovský rarášek, České Budějovice s budějovickým pivovarem, výlovem ryb v již zmíněném Kunžaku, kde nám dali s sebou dvě hroznové bedny krásných kaprů šupináčů a v hotelu v Českých Budějovicích, kde jsme spali, nám je speciálně upravovali k večeři. I s výbornou rybí polévkou. Po večeři nás nechali sedět v jídelně a s harmonikou stréca Beneša se zpívalo hodně dlouho přes půlnoc... Sjezdily se Vysoké Tatry, Roháče, Nízké Tatry, všechny slovenské Fatry, Orava, Dukla, atd. Opravdu se tehdy při těchto zájezdech poznávala naše vlast. Jelo se také k soudruhům do NDR. Drážďany s návštěvou největší obrazárny, klenotnice, ubytování v Lipsku v Interhotelu, o jakém se nám ani nesnilo. Odtud jednodenní výlet do Berlína a zase zpět. To však je velmi daleko, takže to bylo, jak se říká „pro jednu cestu tam a druhou zpátky“. Ale, byli jsme v Berlíně. Samozřejmě ve východním. Za zdí bylo „to zlo“. Východní marka tehdy byla naše 3Kč. Divili jsme se, co všechno a jaké pěkné věci jsme si tam mohli koupit. S našimi obchody se to nedalo srovnat. Tam jsme zírali a nakupovali v obchodních, obrovských centrech. Dnes už je máme také, ale tehdy v roce 1974 to byla pro nás podivná. Tu bych si dovolila přidat pro pobavení, také jednu perličku z Lipska. Tento výlet se konal na přelomu zimy s jarem.

Ubytování bylo samozřejmě v luxusním hotelu ve středu města, přímo naproti obrovské university, která vypadala jako polorozevřená kniha. No nádherna! Vybavení o jakém se nám dosud nesnilo. Dokonce na každém patře na chodbě byla lednička naplněná minerálkami. Poslední večer po večeři jsme s manželem a manželi Janouškovými zůstali chvíli v hotelové restauraci a povídali si. Přisedl si nějaký český profesor, který přednášel na této universitě a byl moc rád, že si popovídá s našinci. Se Štěpou jsme je unavené brzy opustili, natáhly jsme se u nás na pokoji a plkaly. Ale naši muži zůstali k naší nelibosti s profesorem, snad do půlnoci. Hotel byl hodně vytápěný a tak Jožka s Vaškem při zpáteční cestě zalovili v ledničce pro minerálku, že vezmou na pokoj. K tomu účelu to právě bylo. Jenže ouha! Lednička byla úplně vyprázdněná! Na cestě k domovu jsme poznali, kde ony minerálky zakotvily. Jedni manželé chudáci nic z té zpáteční cesty neměli. Pořád a pořád museli hlídat naplněné kabele pod nohama, pod sedadlem. „Né a né ty potvory flašky aby poslušně stály! Pořád se nekerá chcela válet a strhla ty vostatní. A cingalo to, zvonilo a padalo, všeci se votáčeli... Potvora!!! No ale, co už včil“. Nikdo se k tomu nevyjadřoval, všem to bylo jasné, bavili se, ale mnohých z nás bylo za ně hanba. Jen

jsme si říkali, že v tom hotelu si o nás asi udělali pěkný obrázek, jak jim Češi vybilili v každém patře ledničky. Holt i na výletě v cizině se museli napakovat. Měli to tak už v povaze. Drželi se hesla „Co je doma, to se počítá“. Třebas to byla jenom voda. Ále zadarmo a z Německa!! Zkrátka za to „nemohli“...

Ještě lepší byl čtyřdenní zájezd do Maďarska. Snad také proto, že to bylo v červnu a ne v předjaří, jako NDR. Budapešť byla nádherná! Ubytování jsme byli v Interhotelu IFUSIAK (IFUŠÁK), který stál vysoko nad městem, nedaleko Citadele a pod nohama jsme měli nádhernou Budapešť. A ta večerní osvětlená! Nezapomenutelné. Měli jsme vyhlídkovou jízdu autobusem po celém městě včetně prohlídky Parlamentu a Margaretina ostrova na Dunaji. Potom jsme dva dny strávili u Balatonu, který vypadal opravdu jako moře... Družstevní zájezdy byly zkrátka nezapomenutelné. Většinou s námi jezdil průvodce Čedoku, který vše komentoval a zařizoval, takže jsme se mnoho dozvěděli...

Pokračování příště

**S přáním krásného jara
Anna Haluzová**

II. VELETRH BRNO - 1960, zleva: Emerencie Vališová, Anežka a Marie Němečková, Štěpánka Malinková, Božena Babáková, Vojtěška Pěnčíková, Štěpánka Buchtová, Růžena Tomková, Marie Němečková st., Josefa Malinková, Růžena Vincencová, za nimi Jiřina Hübnerová, Martin Hübner, Marie Flodrová, Františka Popovská, Marie Zemková, Milisová, Marie Dostoupilová, Milada Ernestová, před ní Růžena Prátová, Kateřina Haluzová, Veronika Smutná, Magdalena Konečná, Terezie Ježková, Anastázie Matyášová, Marie Babáková, Bohumila Ernestová, Vlasta Tomková, Magdalena Prátová, Emílie Malinková, Růžena Mužíková.

VYSOKÉ TATRY - 1966, první řada zleva: Štěpánka Mazůrková, Marie Zemková, Růžena Mužíková, Jiřina Drbolová, Růžena Kostrhounová, Růžena Vincencová, Emilie Kadrnková, Jakub Vališ, řidič autobusu. Stojící zleva: Antonín Kadrnka, Gabriela Nováková, František Sedláček, Ludmila Sojková, Josef Šafařík, František Kostrhoun, předseda družstva Josef Škrobák, Josef Komosný, Františka Kostrhounová, Marie Přerovská, Božena Babáková, Václav Babák, Karel Hovézák, Josef Přerovský.

NDR - 1974, část účastníků zájezdu, 1. řada zleva: M. Holacká, F. Kostrhounová, M. Kadrnková, B. Ovísková, A. Drbolová, A. Haluzová, V. Haluza. 2. řada zleva: Š. Janoušková, A. Kadrnka, J. Šafařík, J. Komosný, V. Poláček, J. Zemek, J. Janoušek. 3. řada zleva: P. Prát, A. Úlehlová, průvodkyně, V. Holacký, S. Úlehla.

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - DUBEN 2021 / ČÍSLO 87. Vydavatel: Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68. Web. stránky: www.starovicky.cz

Zaevidováno pod ev. č.: MKČR E 20321. E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 380 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 6. 2021**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.

Redakce: Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK). Grafická úprava: Vlastimil Ovísek. Tisk: Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz.

Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (Nov), Hana Harthová (HaHa), Tomáš Dolák (TD), Ing. František Kadrnka (Kafr) a další podepsaní autoři příspěvků. Fotografie na titulní straně: Zdeněk Trněný.